

NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG

ĐẠI DƯỢC PHÒNG

38, Rue de Canton, 38.—Cholon

TÉLÉPHONE N° 658

Có bán đủ các thứ thuốc rất nên thân hiệu như sau này:

1. — Kiềm-sắc-bổ-huôn (Trị bệnh đờn ông suy nhược) Mỗi ve giá	2 \$ 00
2. — Phụ-khoa Kim-phụng huôn (Đón bà huyết hư khí suy) Mỗi hộp 2 huôn giá.	1 00
3. — Hóa-dâm chỉ-khái (Trị bệnh ho) Mỗi gói giá	0 15
4. — Nhi khoa cãng-cơ-tăng (Trị bệnh con nít) Mỗi gói giá	0 25
5. — Thân hiệu phát-lạnh-tàng (Trị chứng nóng lạnh) Mỗi gói giá.	0 16
6. — Bánh cam-tích (Trị bệnh cam tích) Mỗi gói 10 bánh giá.	0 10
7. — Suru-độc-linh-dược (Trị bệnh hoa liễu) Mỗi ve thuốc nước và thuốc huôn giá	3 00
8. — Thân hiệu nhân-dược-thủy (Trị bệnh con mắt) Mỗi ve giá.	1 00
9. — Thanh-tạng-huôn (Thuốc xổ) Mỗi ve giá	0 40
10. — Phong thấp cao dược (Thuốc dân trị các chứng bệnh phong thấp) Mỗi miễn giá.	0 20
11. — Sanh-phát-bá-thảo-giũ (Thuốc nước xức cho nước tóc) Mỗi ve giá	0 30
12. — Bạch-trực-cao (Trị các chứng bệnh đau đầu) Mỗi ve giá	0 60
13. — Bạt độc dược cao, (Trị bệnh Ung-thư u-nhot, ghê chốc) Mỗi ve giá	0 30
14. — Trân-châu phân (Trị bệnh phỏng lửa phỏng nước sôi) Mỗi gói giá	0 35
15. — Tê sanh dược thủy (Trị các chứng bệnh cảm mạo, chời nước và thời-khí) Mỗi hộp giá.	0 10
16. — Bạch thọ giũ (Đầu bạc hà) Ve nhỏ giá 0 \$ 25, ve lớn.	0 40
17. — Tiếng đực cao (Trị bệnh lất) Mỗi thò giá	0 20
18. — Châu phách sanh cơ tăng (Trị các thừ ghê độc) Mỗi ve giá.	0 20
19. — Ngoại khoa trừ độc thủy (Thuốc nước để rửa các thừ ghê độc) Mỗi ve giá.	0 20
20. — Nha thông dược thủy (Trị bệnh đau răng) Mỗi ve giá.	0 20
21. — Vạn ứng như phát trà (Trị bệnh cảm) Mỗi gói giá.	0 08
22. — Vi-tê-sanh trật dả huôn, (Hoặc té cây, hoặc đánh đập) Mỗi hộp giá.	0 50
23. — Dầu Essence de Menthe hiệu Nhị-thiên-Đường. Mỗi ve giá.	0 25
24. — Vạn ứng phốt đơn (Trị bệnh nhiệt đầu đau bụng tức ngực) Mỗi gói giá.	0 10
25. — Dầu đầu khâu (Nhiệt đầu nóng lạnh số muối) Mỗi ve giá.	0 10
26. — Bông gòn thuốc (Đề bỏ rết ghê) Mỗi gói là.	0 20
27. — Mộng-tên-trà (Trà bở á-phiện) Giá mỗi gói là.	1 50

Đồn-đường hằng năm giữ một lòng cứu thê tê nhân, cho nên chẳng nài hao tốn bạc ngàn mà in ra này muôn cuốn Dược tánh phục pháp (chỉ cách dùng các thứ thuốc rất kĩ lưỡng) để dành mà cho thân-chủ; nếu vị nào có gởi thơ xin, thì Đồn-đường lập tức gởi liền chẳng hề sai sót.

Saigon Imp. Commerciale G. ARDIN ET FILS.

Le Directeur-Gérant NGUYỄN-CHÁNH-SẮT

Tirage: 1.800 exemplaires.

Ng. Ch. Sắt

NÔNG-CÔ MIN-ĐAM

Causeries sur l'Agriculture et le Commerce

PARAISANT LE JEUDI

17e ANNÉE
NĂM THỨ 17
Ngày 5 Septembre
1918

農 賈 茗 談

Số 79

Ngày mùng 1 tháng tám
năm Mậu-Ngũ

MỖI TUẦN ĐĂNG BÁO NGÀY THỨ NĂM

<p>ĐỊNH GIÁ BÁN TRONG CỎI ĐÔNG-DƯƠNG</p> <p>Một năm..... 5 \$ 00 Sáu tháng..... 3 00 Mỗi số..... 0 10</p> <p>ABONNEMENTS France et Colonies</p> <p>Un an..... 20fr.00 Six mois..... 12 00</p> <p>Les abonnements sont payables d'avance</p>	<p>Chủ nhơn: F. CANAVAGGIO</p> <p>Tổng-bị, kiêm Chánh-chủ-bút: Nguyễn-chánh-Sắt</p> <p>Đại-biểu Đặng-thúc-Liên, — Nguyễn-viên-Miêu</p>	<p>PUBLICITÉ ANNONCES LÉGALES ET JUDICIAIRES</p> <p>La ligne de 0m065 de large... 1950 Le décompte des lignes est calculé à raison de 3 au centimètre suivant les caractères employés. Pour les annonces commerciales on traite à forfait.</p> <p>RAO BÁO Những lời rao báo về việc thương mại, xin gởi thơ, hoặc đến tại Đồn-quản mà thương nghị.</p>
---	--	--

Direction, Rédaction et Administration: 157, rue Catinat. — SAIGON.

Ông nào mua báo, xin đóng giùm tiền trước

MỤC LỤC

1. Nam-kỳ công nghệ.
2. Nam-Việt tái-nguyên.
3. Vạn mạng là gì?
4. Đồng-minh đại thắng.
5. Đông-Dương thời sự.
6. Quốc trái Huê-kỳ.
7. Âu-châu chiến cuộc.
8. Thế giới tân văn.
9. Lời rao giảo giá và Lời rao đầu giá.
10. Minh tạ lương y.
11. Cũng là nói bướng.
12. Quốc triều kỷ niệm.
13. Nữ-giới-chung quảng cáo.
14. Học quốc-ngữ cách mới.
15. Khóc Trương-tông-Khê
16. Điều quan Phủ Tông-Khê.
17. Trình-thám tiêu thuyết.
18. Túy-Kiều.
19. Thú-giang-hổ.

房藥大堂天二 NHỊ-THIÊN-ĐƯƠNG

TIỆM LỚN TẠI QUẬN-ĐÔNG TỈNH THÀNH. — MỘT TIỆM TRONG NAM-KY
Địa đường Canton, số 38, Chợ-lớn. — Téléphone. N° 358

PHỤ-KHOA KIM-TRUNG-HUỖN

Phân mà đơn-bà khác hơn đơn-ông thì chỉ có 2 điều: 1. đường-kính, 2. sanh-đế mà thôi. Nên hệ muốn sanh con thì trước hết phải lo cho đường-kính đều đặn. Nếu đường kính chẳng đều thì khó mà có thai cho được, ấy là phần nhiều, gốc bởi ngoại-câm, lục-dâm, hoặc tại lo, rầu, buồn-bực, tru-huật trong lòng, làm cho khí huyết hao mòn, sanh nhiều chứng bệnh, đều do nơi đường-kính không đều mà ra.
Tiệm tôi đây, từ ngày dựng phượng thuốc mầu nhiệm của ông Tô truyền lại đến nay, hàng gin lòng cứu giúp cho đời, lựa những thuốc tốt, giá càng rẻ ra mà làm huân độ trị cho các chứng bệnh đơn-bà đều dùng được hết.
Còn như bình thời mà thường uống thuốc này, thì khí huyết đầy đủ, chẳng hề sanh bệnh, mà với sanh con dễ cháu càng nhiều, chỉ như đơn-bà có thai mà uống thuốc này, thì lại động an thai hẳn hẳn, hững sanh con ra nặng mạnh mẽ nữa, ấy là một phương thuốc rất hay, để trị các chứng bệnh đơn-bà hiệu nghiệm như thần đó.
Chỉ trị các chứng kể ra sau này:
1. Đường-kính hoặc trời, hoặc sọc, hoặc ít, hoặc nhiều;
2. Bạch-đái, Bạch-dâm, ra hoai không dứt;
3. Đường kính hoặc vàng dợt, hoặc đen bám;
4. Khí huyết đều hư, đường kính không có;
5. Hoặc đường kính ra nhiều quá, như muốn làm băng;
6. Đường kính đi nghịch, sanh ra thể huyết, trong bụng thì đau;
7. Toàn thể chẳng yên, xây-xâm mặt mày, ăn uống không tiêu;
8. Đau lưng, mỏi gối, vàng mắt, òm gáy;
9. Thái động chẳng yên, trong bụng đau hoai hoai ra. 10. Nhảy nhót, hay mệt mỏi đầu, hoặc là-nhau không ra. 11.
12. Ngày phải uống 1 huân, uống

với nước trà. Còn đơn-bà để thì phải dùng nước đá con nít mà uống với thuốc.
CỬ AN: Những đó sông-sít, lạnh lẽo, cũng là đó rang-nướng nóng này, độc-dịa chẳng nên dùng.
Mỗi hộp 2 huân, giá là..... 1\$ 00

Tổ sanh được thủy

Hiện nay là đời Y-học phát minh, cho nên nghề Y-thuật đã nghiệm cứu càng ngày càng tinh hơn nữa, nhưng mà đời càng tân hoá chứng nào, bệnh lại càng sanh nhiều chứng lạ lùng chứng này, cho nên phép làm thuốc cũ g phải tùy cơ mà chế luyện thì mới thích hợp thời nghi. Nay Đôn-đương có chế một thứ thuốc nước này rất hay thần hiệu chủ trị các chứng kể ra sau này:

- Vết các chứng ban, Bốn mùa cảm mạo, Nóng lạnh nhưt đầu, Thời chứng dịch hạch, Hoạt loạn nửa yế, Đau bụng sinh bụng, Trúng phong trúng dâm, Bất tỉnh như sượng, Cảm gió sanh ho, Kiệt máu kiệt dâm, Nhứt mỗi cùng minh, Tinh thần bất hoai, Trúng thử phát nóng, Thấy thổ bất phục, Vị chẳng tiêu hoá, Bị ghe đại sảng, Sơn phong chanh rét, Đa ngứa nổi sần.

CÁCH DÙNG: Người lớn mỗi lần uống nửa ve, bệnh nặng phải uống nhiều hơn. Con nít mỗi lần uống từ 15 giọt đến 30 giọt. — Con nít chưa đầy 9 tháng

uống 6 giọt, uống với nước trà, cứ nửa giờ thì uống một lần, trong uống n, vài thoa, rất nên công hiệu.
Mỗi ve giá là..... 0\$ 10
Mỗi 10 ve..... 0\$ 90

Nhị-khoa-cảng-cơ-táng

Chữ trị con nít cấp mạng kinh phong, cũng các chứng bệnh của con nít kể ra sau này:
Cảm mạo phong hàn, mình nóng, mặt đỏ, đăm ngủn chặn con mắt lác liên, hoặc trợn trắng, cứng rắng, cứng hàm, bất tỉnh nhưn sự, miệng mũi trướng khí, trong ruột đau thốc, hơi thở khô khè mà làm ra ho, hoặc khóc đêm và giật tay giật chân, đường đại huật bón, hoặc miệng mồm khô khan lại hay khác nước, ấy là chứng CAP-KINH PHONG phải dùng nước trà mà uống với thuốc tán này.
Còn như thoát nóng, thoát lạnh, khi mửa, khi ỉa, rút tay, rút chơn, da mặt xanh, vàng mét, òm gáy khô khè, ọc sữa, ăn uống chẳng động, khóc có nước mắt, đêm ngủn con mắt không nhắm, đường đại đường tiêu không tốt, tay chơn lạnh ngác, rét lâu chẳng hết, ấy là chứng MẠNG-KINH-PHONG, phải dùng nước gạo rang tã uống với thuốc tán này lập tức thấy hiệu nghiệm.

Cách dùng: Con nít trong tháng tới 3 tháng uống mỗi ngày 1 gói phân làm 3 lần. Từ 4 tháng tới 12 tháng mỗi ngày uống 1 gói. Từ 4 tuổi sắp lên mỗi ngày uống 2 lần, mỗi lần 1 gói. Con con nít ngày thường muốn nó ăn chơi thì mỗi ngày cho nó uống nửa gói, uống với nước trà thì trừ được các chứng bệnh và mạnh mẽ trong mình.
Mỗi gói giá là..... 0\$ 25

Bạch trực cao

Thuốc này để trị các bệnh lậu, hoặc đái gắt, lậu mủ, hoặc trắng hoặc vàng, hoặc lậu ké, lậu huyết, chảy ra dầm dề cứ theo phép mà dùng thì hết, lại trừ được các chứng bệnh khác.
Trong mỗi hộp đều có chỉ cách dùng.
Mỗi hộp giá là..... 0\$ 90

LỤC-TỈNH-KHÁCH-LẦU

Số 84-92, đường Espagne SAIGON

Tiệm Lục-tỉnh-khách-lầu, có phòng ngủ rộng rãi, sạch sẽ và mát mẻ vô cùng; ở tại góc chợ mới Saigon, đường Espagne, số 84-92.

LỜI RAO

Kính cùng lục châu qui-khách định rõ: TẠI TIỆM TÔI HIỆU

陶玉

DÀO-NGỌC

Ở Cholon, đường Quai de Mytho, số 33 Co trở bán những thứ thuốc điều hiệu:

南洋兄弟烟草公司

Nam-dương huynh-đệ yên thảo công-ty

KE RA SAU NÀY:

1. NHÀN..... HI-THƯỚC.
2. >..... SONG-HỈ.
3. >..... HUỖNH-PHI-MÃ.
4. >..... LÂM-PHI-MÃ.
5. >..... ÁI-QUỐC.
6. >..... PHÁT-TÀI.
7. >..... KIM-TU-ĐẠI-HỈ.
8. >..... TỬ-HỈ.
9. >..... KIM-TU VẠNG-LÝ

TRƯỜNG-THÀNH.

Thuốc điều ấy làm tại Trung-quốc, chẳng những là nội Trung-quốc dùng mà thôi, lại trong toàn cầu các nước khác cũng đều dùng nữa.

Thuốc này hết không khô cổ mà cũng không quên dâm, và mỗi nó thơm tho hơn các thứ khác.

Vậy xin lục-châu qui-khách hãy dùng thử những thứ thuốc nói trên đây thì rõ sự tốt xấu, vì bên Trung-quốc đã lựa cách bảo chế kỹ lưỡng để làm cho khỏi khô cổ và quên dâm, đã ngon mà lại rẻ.

Tiệm khắc con dấu

Kính tỏ cùng Quý-khách định rõ: Tiệm tôi khắc con dấu đồng, cao-su và bằng đá cẩm-thạch để mộ, vân vân... Giá rẻ đồ tốt mà làm mau, nếu quý-khách ai muốn dùng kiểu nào, xin gửi thơ lại tiệm tôi lấy Catalogue lựa kiểu mà dùng, thì tôi sẽ hết sức làm cho vừa ý.

TRẦN-DUY-BINH Graveur

80, Rue Catinat, 89. — Saigon

Thuốc Cam-tích này tại tiệm NHỊ-THIÊN-ĐƯƠNG ở tại đường Canton số 38 Chợ-lớn có bán, hay làm; liệt-vị có con mà bị bệnh Cam-tích cũng nên gửi đến đó mua về cho nó ăn thì thấy hiệu nghiệm liền.

GIA { Mỗi gói 10 bánh... 0\$10
Mỗi hộp 100 bánh.. 0\$90

TIỆM

Trương-văn-Hanh

SADEC

Cổ bán xe máy mới và đủ đồ phụ tùng xe máy và sửa xe. Lãnh thấp mướn đèn khí (carbure) theo cuộc quan, hôn, tan, kỵ-yên, tân-gia, hạ-thọ.

Khăn đen bằng nhiều tây tốt thượng hạng; bán mớ và bán lẻ vỏ ruột xe máy hiệu Michelin.

Quý khách ở xa muốn mua đồ phụ tùng xe máy, xin gửi thơ cho tôi, tôi sẵn lòng kỹ lưỡng gửi contre remboursement (nghĩa là đóng bạc tại nhà thơ mà lãnh đồ).

Hoặc muốn biết giá đồ trước khi mua thì tôi sẵn lòng cho giá đồ phụ tùng in sẵn bằng chữ quốc-ngữ (Prix courant).

TRƯƠNG-VĂN-HANH
cửa khải.

CÁO BẠCH

Chúng tôi mới mở một tiệm tại đường d'Adran, môn bài số 110 (ngăn trước Toà Tân-đảo, hiệu là Tân-phát Long, để sửa: Đèn Tito-Landi và đèn Manchons, xe máy, tủ sắt, máy đánh chữ, máy bát và sửa đồng-hồ, vân vân. Lại cũng có bán: Manchons, Carbure và dầu Essence đủ thứ.

Những thợ và máy móc sắp đặt tại tiệm làm được các việc theo ý quý-ông giao cho chúng tôi.

Mỗi khi qui-quan có đám tiệc chi mà muốn chưng đèn trong nhà cho sáng, thì chúng tôi cũng lãnh làm được, miễn là cho chúng tôi hay trước.

Thơ và Mandat xin để như vậy:

NGUYỄN-VĂN-CHUỘC
110, Rue d'Adran

Saigon

Thơ vẩy mới phải

Mới nghe qua cái Đê-mực cuốn thơ, ai cũng cho rằng lạ, chẳng mua về mà đọc thì mới biết rằng hay, kỳ vẩy anh em cũng nên mua một cuốn mà xem, thì mới biết vì sao mà đặt tên nó là thơ **VẬY MỚI PHẢI?**

Giá mỗi cuốn là..... 0\$10

Tại Saigon mấy nhà sách đều có bán, tại quán Nông-cổ-Min-đam Saigon và quán Đại-việt-tập-chí Long-xuyên cũng có bán.

CỦ' GIÁ' VÀ CỦ' TRÀM

Kính cùng Lục-châu chur quân-tử rỏ: Tại vựa tôi có trữ đủ thứ Càcông Tràm và Càcông giá, dài vắn nhỏ lớn đủ thứ đủ hạng, để dùng mà ăn nền nhà, hay là đóng cửa cũng được, như Liệt-vị muốn mua bao nhiêu hoặc hạng nào thứ nào xin việc thơ cho tôi mà thương lượng giá cả trước cho xong, thì tôi sẽ cho ghe chở đến nhà cho Liệt-vị.

Nay kính
TRẦN-TẤN-TÀI
Marchand de bois à Rachgia.

NAM-HÔNG-PHÁT

KHÁCH-SANG

ở đường Boulevard Bonnard, số 106
ngang gare xe lửa Saigon-Govap
tại Chợ-mới Saigon

Bán rượu tây và sữa xe máy, đàn
casence và dên alcool.

Có cho mướn phòng ngủ sạch sẽ rộng
mát, giá rẻ.

Qui-quan, Qui-khách ở xa muốn mua
bất cứ vật chi thì tôi mua giùm, miễn
kỹ lưỡng gửi tới chỗ ở mấy ông.

HUTAM-HUY-KÍ.

NAM-KỠ CHỈ CUỘC CÔNG-TY

Lò làm giấy Nam-kỳ hiệu là :
Nam-kỳ chỉ cuộc công-ti, nay lập
đã gần thành rồi ; nên kể từ ngày
nay đã khởi sự mua các thứ giấy
lộn và giẻ rách. Lục-châu như ai
có giấy lộn bất kỳ là giấy chi,
hoặc giẻ rách như là giẻ vải, giẻ
lụa, thì công-ti đều mua hết.

Giá mua như vầy :

- 1° Giấy lộn mua 2\$00 mỗi 100 kilos.
- 2° Giẻ rách lộn lụa mua 3\$00 mỗi 100 kilos.
- 3° Giẻ rách trắng hết mua 4\$00 mỗi 100 kilos.

Trừ ra nỉ và giẻ đen thì không mua.

Như ai có các thứ giấy lộn và giẻ rách đã nói trên đây, xin hãy đem đến tiệm ngành của Công-ti tại Saigon, đường d'Adran, số 28 mà bán, thì sẽ có người Đại-lý mua cho.

PARFUMERIE-COIFFEUR-CHAPELLERIE « Michel THO » 93, Rue Calinat — Saigon

Tiệm bán nón, dù, gậy cầm tay, đầu và xà-bông thơm, phấn thoa mặt, vở, giấy lưng gĩa, ở đường Calinat số 93, ngay nhà in và bán sách của ông C. ARDIN ET FILS (Imprimerie Librairie Commercial) có phòng hút tóc sạch sẽ, giá rẻ.

Lành in các thứ sổ, sách, cần dùng trong Làng, Tổng, bán sách vở cho học trò, mực viết v.v. bán thơ, truyện đủ thứ, sửa máy may máy viết các hiệu.

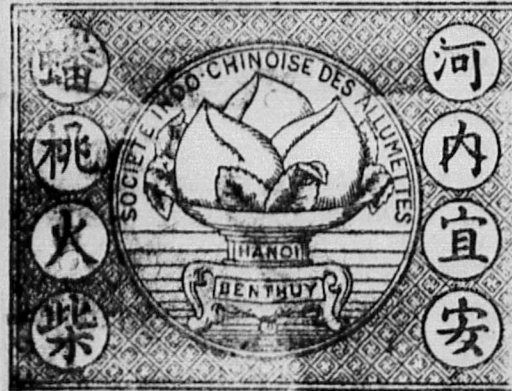
Lục-châu quân-tử muốn mua món chi, tiệm tôi không có tôi cũng sẵn lòng mua dùm cho có mà gửi chẳng nề công.

Michel LÊ-VĂN-THO.

TRƯỜNG Nguyễn-xích-Hồng

Trường này rộng rãi sạch-sẻ, máy vị giáo-sư dạy dỗ cũng siêng năng kỹ-lưỡng, chỗ ăn chỗ nằm của học-trò cũng có người chăm nom săn sóc tử tế. Như là đồ ăn của học-trò lại càng sạch-sẻ qui-trọng vô cùng.

Lục-châu chur quân-tử có con có cháu cũng nên đem đến đó mà cho nó học, chắc sao liệt-vị cũng được vui lòng, khỏi lo sợ nghi ngại đều chi cả.

CÓ MỘT MÌNH HÃNG DENIS FRÈRES
làm Đại-lý, có trữ hộp quẹt hiệu này nội cõi Đông-Dương mà thôi.

NÔNG-CỔ MÍN-ĐÀM

NAM-KỠ CÔNG-NHỆ

Nam kỳ ta xưa nay quốc-dân chỉ chuộng có một nghiệp nông mà làm cày bôn, còn công-nghệ thì chưa được mở mang, chỉ cứ bo bo theo nghề xưa kiểu cũ rồi làm mà bán quanh theo trong xứ vầy thôi, chớ chưa thấy ai biết cải cách mà chế tạo những đồ vật dụng theo lối văn-minh thời-dại này mà tranh ưu tranh liệt với ngoại-bang; ấy là một cái vắn-đề chúng ta hãy còn khuyết điểm làm đó.

Đã vậy mà quốc-dân ta vẫn còn chìm đắm nơi biển hoạn, mê mang lối đường danh, bởi đó cho nên những học-sanh nơi mấy trường công-nghệ, khi tốt-nghiệp rồi thì cứ mong mỗi kiếm chỗ xin việc mà làm cho ra mặt ông kia thấy họ mà thôi; chớ ít hay chịu lấy sở học của mình đem ra làm một nghề nghiệp chi mà chuyên luyện cho tinh-tần cho phát minh thêm phần học-thức của mình mà giúp ích cho dân-đoàn xã-hội.

Hiệu nay dân-trí nhứt khai, thương-chiến nhứt kịch; những nhà công-nghệ của ngoại-bang đứng sòng như rừng: đó chế tạo mỗi mỗi thầy đều tinh xảo, vậy mà người ta còn sợ thua sợ kém, cứ nong nà kiếm tìm, nay chế cách này mai đổi cách kia, làm cho lạ mắt quốc-dân mà bán cho mau chạy thay. Huông chi đó chế tạo của chúng ta hãy còn vụn vụn thô

kệch hơn người thì làm sao dám trông mong chen chúc ra mà tranh đua thắng phụ với ai.

Nói qua phải cách mấy năm nay tại Chợ-lớn có một người thợ bạc qui-danh là M. NGUYEN-VĂN-LAC, huyết-danh BÃY-KHOÈ, nhưn thầy đồ trang-sức của các nước tinh-xảo hơn mình, nên mới gia công chuyên luyện, gán chỉ cần cù, học cách cải lương theo lối Âu-châu, mà nay đã có một thành tựu ít nhiều, rồi người lại lập thêm một tiệm để bán đồ trang-sức cải lương, tại Chợ-mới Saigon, lần lần từ ấy nhằng nay, Đông-bang ta có nhiều người cũng đua tranh nhau mà làm cho nghề thợ-bạc càng ngày càng tinh tắn.

Nói qua nghề thợ-mộc thì hiện thời tại chợ Tân-thiêu có ông Michel NGUYEN-NHỆP-HOÀ và ông NGUYEN-LONG-THAO là người rất có công nghiên cứu mà chế tạo những bàn, tủ, ghế dằng, theo lối Âu-châu, cho thích hợp thời nghi, mà ngày nay hai tiệm ấy vẫn đã nổi danh khắp trong sáu tỉnh.

Nhưng cũng còn nhiều nghề nghiệp sanh-nhai như lò nàu đường, lò làm bột, lò nàu xà-bông, lò thơm tờ dẹt lụa vắn vắn, thì chúng ta chưa được tinh tắn mà cần nhứt hơn hết cho quốc-dân ta trong lúc này thì còn thiếu hẳn một lò làm giấy. Bầy chầy chúng ta vẫn nhờ có giấy của Mầu-quốc đem qua, mỗi năm chúng ta xài chẳng biết ức ức triệu triệu nào mà kể cho xiết được.

thầy! Trong 4 năm trời, Mầu-quốc ta phải cơn gió buội, gập lức đao binh, những nghề nghiệp sanh nhai trong nước mỗi một đều đình trệ, làm cho Nam-kỳ ta đây cũng không đủ giấy mà dùng, rất khốn thay! rất hại thay!!

Mới đây tôi nghe ông LÊ-VĂN-TRUNG, là Thượng-nghị-viện chánh-nghị-viện và ông NGUYỄN-MINH-QUANG, nguyên Giám-đốc các trường sơ-học; cả hai ông hiệp ý nhau xướng ra kêu hùn, được số vốn là 80 ngàn đồng mà lập một lò làm giấy hiệu là NAM-KỠ CHỈ-CUỘC CÔNG-TI tại Thủ-đức (Giadinh) (1); song từ ngày khởi sự đến nay đã gần một năm rưỡi rồi mà chưa nghe động tịnh chi hết, phần thì tôi nghe thiên hạ dị nghị đã rùm tai; tưởng có khi lò làm giấy này cũng như lò làm xà-bông Con-việt của Minh-tần công-nghệ Mytho năm trước. Bởi sợ vầy cho nên hôm chúa-nhứt rồi; tôi nhưn rảnh việc tìm lên đến chỗ lò giấy mà coi; lên đến nơi tôi vừa bước xuống xe thì tôi thấy một tòa nhà số-số, rộng lớn minh mông, hơn bôn năm mươi thợ lạng xăng, làm công việc rần rần rộ rộ, làm cho tôi ngỡ ngỡ một hồi, không hiểu tôi đang lúc chiêm-bao hay là thầy thiết, còn đang dở tỉnh dở say, thỉnh linh đầu lại có một người mặc y-

(1) Sao lại lập tại Thủ-đức? — Vì nghề làm giấy mà muốn cho giấy được trắng được tốt thì cần phải cho có nước trong, mà tại chỗ lò giấy đang lập tại Thủ-đức đây thì gần một cái suối nước trong sạch vô cùng.

phục phương Tây, ở trong sở chạy ra bắt tay tôi chào hỏi láng xàng, làm cho tôi giật mình, mới hay là sự thiệt.

Nguyên người bắt tay tôi đó là ông NGUYỄN-MINH-QUANG, phó quản-lý Nam-kỳ chi-cuộc Công-ti, người bèn mời tôi vào sở, đặc tôi đi coi công việc của người làm; ôi thôi, máy móc chẳng biết bao nhiêu mà kể; người đặc tôi tới đâu thì người cũng cất nghĩa và chỉ cho tôi coi những máy nào dùng về việc gì, nào là máy để băm xát những vật-liệu, nào là máy để nàu đồ vật-liệu, nào là máy đánh vật-liệu cho ra bả; máy nhồi, máy lọc, máy sàng, máy xay; từ cộng rơm cây cỏ còn nguyên mà làm cho ra tờ giấy, thì công người cũng làm mà sức máy cũng to, xem cho kỹ chừng nào thì mới rõ đó là một cuộc công-nghệ rất nên to tác.

Trợn một tòa nhà cất dài hơn mười mấy căn, mà máy móc giăng ra đã chật cứng, toàn là đồ bằng đồng và bằng gang; theo ý tôi độ, thì những máy móc ấy có ít nào cũng là năm sáu chục ngàn đồng thì mua mới được; tôi bèn hỏi thử M. Quang, thì người nói với tôi rằng người mua lại của người ta ngoài Bắc thiệt giá có 25 ngàn đồng; song người phải thật công gần 6 tháng trời ở tại Bắc-kỳ mà lo mướn người tháo ra từ món đồ vào thùng mà chở về Saigon, rồi từ Saigon mà chuyên vận về cho tới Thủ-đức, cũng gần đôi ba tháng nữa, kể cả tiền mua và tiền chuyên vận cùng mướn thợ ráp xưa rây cũng gần hơn 4 chục ngàn đồng. Nay còn đương

cắt một cái nhà đúc bằng xi-mon; công việc có mau rồi mà khởi công cho được, có ít nữa cũng còn phải năm sáu tháng; người e số vốn 80 ngàn đồng không đủ, cho nên người đã tính với ông Trung mà kêu hùn vốn thêm chừng 40 ngàn đồng nữa. Những người ngoại-quốc mà nhưt là China, thầy việc làm sập đặt đất nghi, nên xin vào hùn rất đông, mà hai ông còn dự dự, có ý muốn để cho đồng-bang ta hùn nhiều, phòng sau mà chung hưởng quyền-lợi với nhau mà thôi.

Vậy nay tôi cũng vì công-tích mà xin cùng các đảng phú-hộ hào-gia trong lục-tỉnh, mà ông nếu có rành rang, hãy lên Thủ-đức mà coi, rồi hùn vô cho nhiều mà giúp cuộc công-nghệ này là một cuộc công-nghệ rất quan trọng rất cần nhưt trong Nam-kỳ ta cho mau thành-tựu.

NGUYỄN-CHÁNH-SẮT.

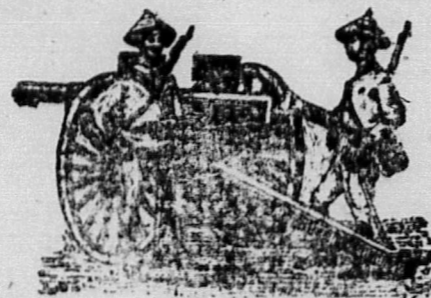
Nam-Việt Tài-nguyên

NÔNG-NHIỆP CÔNG-NÔNG
(Richesses de la Cochinchine
Industrie Agricole)

(Tiếp theo)

Cách ít năm sau đây người trong Nam-kỳ ngó thấy mỗi lợi trong sự bán gạo trắng, nên đã mơn men lập nhà máy nhỏ mà xay. Ở tỉnh Soctrang ông Gresier là điền chủ lớn, có lập được một sở nhà máy xay mỗi ngày chừng vài chục tấn gạo trắng. Đồng-bang ta cũng có lập được 4 cái, ở Saigon một cái, ở Mytho tại Châu-thành một cái, tại An-Hóa một cái, và ở Rachgia một cái. Mới đây có một người khách-trú cũng lập thêm tại Rachgia một cái nữa dựng xay gạo trắng bán cho tàu Hải-nam. Chúng ta cũng nên mừng cho đồng-bang ta đã có chỉ cạnh-tranh quyền-lợi, song rất tiếc thay! Những nhà máy của đồng-bang ta còn nhỏ quá, mỗi cái mỗi ngày xay chừng một vài chục tấn gạo, dù bán lẻ trong xứ dùng mà thôi, chứ chưa có sức chường ra mà chịu mỗi bán cho ngoại-quốc được.

THUỐC ĐIỀU HIỆU SÚNG ĐỒNG

BAO XANH

Mùi đã ngon mà giá lại rẻ

Trong Nam-kỳ ta sự mua bán lúa gạo là một mối lợi rất to tác. Ai cũng biết rằng xưa nay chúng ta chấy da phỏng trắng làm ra hột lúa rồi thì phải đem đến khách-trú mà bán, họ thầy vậy dự bưng định giá bao nhiêu mình cũng phải chịu. Sự mua bán lúa gạo có nhiều chỗ ưc huất kẻ chẳng biết, song nếu nói vào đây thì e lạc đề-mục. Vậy tôi xin đề qua chương Thương-cổ tôi sẽ phân tỏ. Nay tôi chỉ luận sự lợi hại trong cuộc lập nhà máy xay mà thôi.

Vả bấy nay các nước mua lúa gạo Nam-kỳ phần nhiều thường hay hỏi mua gạo trắng hoặc gạo lức cho nhẹ tốn phi chở chuyên. Nếu chúng ta muốn thông-thương với các nước mà chúng ta không có nhà máy thì làm sao mà chịu giá gạo cho được. Ấy vậy nếu đồng-bang thiệt có lòng muốn vấn đỏi quyền lợi cốt mề của mình, muốn lúa của mình làm ra mình được định giá mà bán, muốn thoát khỏi khách-trú làm trung-gian mà chia bớt mỗi lợi của mình, thì chẳng kể chi hay cho bằng lập nhà máy cho đủ mà xay lúa của mình.

Tôi cũng chán biết sự lập nhà máy là một sự rất quan hệ, chẳng phải một ngày một bữa mà tính cho rồi được. Tuy vậy mà theo kinh-tế học-thuật, nếu muốn tranh cho lý-tài trong nước được sung túc thì phải lo phương-liệu thế mà nắm cho được cảng lợi-quyền rồi sau muốn dạy trở bẻ nào mới dễ. Xin đồng-bang chớ khá nghe tính lập nhà máy mà dực mình. Tuy nói cuộc ấy là cuộc cả thề, mà nếu đồng-bang thiệt có lòng muốn tân hóa cho kịp người, muốn tranh lợi với người, thì đâu sự khó thế nào cũng phải làm cho được. Xin nghĩ đó mà coi, khách-trú kiểu-cư trong xứ ta kể hết không đầy 20 muôn người mà họ còn kiếm thế hiệp sức bùn tiền mà lập được 10 cái nhà máy dựng chiếm mỗi lợi cốt mề của ta thay, huôn chỉ quốc-dân Nam-kỳ đếm hơn 3 triệu người, cũng hiểm tay trí-thức rộng, cũng hiểm nhà tư-hỗn lớn, há lại không thể mà làm được như khách-trú vậy sao?

Theo đạo kinh-tế muốn làm việc chi trước hết phải nghiên-cứu cho kỹ-lượng

rồi mới đặt phương-pháp mà thi thử. Sự lập nhà máy xay lúa là một lối kinh-tế yếu hèn hết của quốc-dân Nam-kỳ mà cũng là một cuộc rất khó tính thiệt. Vậy nay đồng-bang muốn tán thành cuộc ấy thì phải suy xét kỹ lưỡng mỗi đường-lợi, mỗi nẻo hại mới được, phải tính coi bây giờ lấy vốn đâu mà làm, tính coi phải mua máy ở xứ nào mà dùng, tính coi có người để sức đứng cái quản chẳng, tính coi phải lập chỗ nào, tính coi phải làm làm sao cho có đủ lúa mà xay luôn luôn, tính coi phải làm làm sao cho gạo mình xay ra đó có thể mà bán cho các nước được, tính coi sự bán gạo phải làm thế nào đáng chờ chuyên cho thuận tiện, tính coi những nhà máy của khách-trú đã có sẵn rồi đó có thể nào tranh lợi cùng mình chẳng.

Ấy là những điều chúng ta phải nghiên cứu trước khi khởi công đó, bởi vì nếu chúng ta không tính trước cho kỹ, hề muốn làm thì vụt ra làm, không có phương-pháp, e phải mang lấy những điều thiệt hại.

Đề qua kỳ sau tôi sẽ tỏ rõ ý kiến của tôi về sự lập nhà máy trong Nam-kỳ và tôi

sẽ xin những đồng thức giả trong Việt-Nam tuấn thêm đặng giúp đồng bang mau tiến bộ trong cuộc lợi ích này.

(Tiếp theo)

Đại-Việt tập-chí, Lý-tài-khoa chủ-bút,
HỒ-BIỀU-CHÁNH.

CASINO DE SAIGON

Nhà hát bóng Casino đứng bực nhưt trong cõi Đông-Dương, mỗi tuần lễ hát bản mới của hãng Pathé-frères làm ra tại Paris.

Ông Léopold đã lập nhà hát tại Saigon trên 25 năm nay thiên hạ đều biết cả. Nhà hát bóng Casino hát nhiều lớp lạ, hay và vui lắm.

Cái máy hát cũng tốt, chơi hình tỏ rạng và không rung, coi không mỗi mắt.

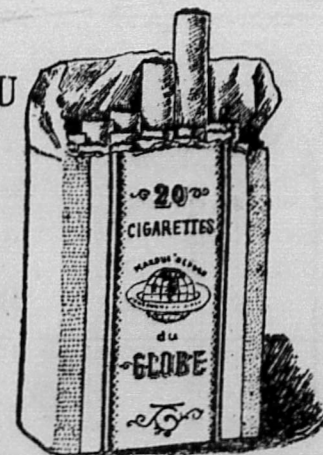
Xin liệt-vị hãy đến xem hát bóng Casino một lần thì liệt-vị sẽ bằng lòng lắm.

THUỐC ĐIỀU

HIỆU

CÀ-LÔP

(TRÁI ĐÀT)

Mùi nó thơm

tho diệu dàng

chẳng có thứ

nào bì kịp.

Có một mình hãng DENIS FRÈRES
có trữ mà thôi

Vận mạng là gì?

Xem qui báo Công-luận số 159, ngày 27 Août 1918 này, mới hay cố-hữu Lê-Sum vẫn còn mạnh giỏi.

Tôi chào cố-hữu Lê-Sum đó, vậy chớ xưa rày đi đâu mà vẫn mặt đã lâu, nay mới về lại nói chi chi mà mạng mà vận đó vậy?

Thiệt cố-hữu lâu thì thôi! Nay chúng ta đang đứng giữa vòng cạnh tranh thế-giới này là buổi mạnh thặng yếu thua, khôn sống bống thác, từ bên Âu Mỹ, qua đến Á Đông, dân trí nhứt sanh, thương chiến nhứt kịch; những đấng nhiệt tâm vì dân vì nước, ai là người không nôn dạ nóng lòng, thốn thức giặc nồng trừ hoạch phương châm mà giới bước theo người lên nền tân hóa.

Còn chúng ta đây lại là hình đất tượng gỗ chi, đã chẳng được chen chúc như người thì thôi, lại chẳng lập lời chánh lý mà dục thúc trẻ đàng em, cứ để khoanh tay chặc lưỡi lát đầu, khu khu ư vận-mạng mà làm cho dân-tộc ta cất đầu không nổi, chồi đầu không lên vậy sao?

Túc-hạ đã cho chữ vận-mạng là đồ chơi rất báu của đời và Túc-hạ cũng đem câu Kiều của Nguyễn-Du ra mà ví rằng:

Tiền đầu cho thấy cố-nhân,
Lây câu vận-mạng cõi dân nhờ thương.

Nếu vậy thì Túc-hạ đã hiểu rõ những vận thời số mạng này, bất quá là đồ chơi của thánh hiền xưa đặt ra để mà đồ thừa và giải khuây cho những trang hào-khiết anh-hùng trong cơn thất chí mà thôi; chớ chưa ắt là chơn-lý.

Túc-hạ ơi! Túc-hạ là danh-sĩ đương thời, sao Túc-hạ không xét? Tôi còn nhớ lúc chúng ta xuống dự cuộc lễ khánh-thành của Đại-việt tập-chí tại Long-xuyên, lúc ấy chúng ta vẫn đã điện đàm mà biện bát với nhau về bốn chữ vận thời số mạng này, lúc ấy cũng có năm bảy bạn đồng-chí của chúng ta thấy đều công nhận mà không cho bốn chữ vận thời số mạng này là chơn-lý; nên tôi tưởng Túc-hạ tự tình đã lâu rồi, để đầu cho đến ngày nay mà vẫn còn ư vận-mạng, cứ lấy câu hơn nhau là một chữ thời; lại trung cổ tích ra nào là Trương-Nghi, Tô-Tần; nào là Phạm-Thor, Quán-Tượng; nào là Bá-lý-Hề, Lữ-mông-Chánh v. v. . . nói thôi lăn xảng lộn xộn mà làm cho kẻ thấp trí và bọn thiển-niên mê tín những lời vô-lý của Túc-hạ đây, rồi Sĩ thì cứ ngâm thơ vịnh phú mà đợi thời; NÔNG lại dựng cuộc gát cây mà chờ vận; CÔNG

THƯƠNG cũng làm lối thói cho lấy có lấy rồi mà trông nhờ số-mạng.

Ơi! Nếu quả vậy thì tự cá-nhân đến xã-hội, trong cơ đen đỏ, những cuộc phé hưng, nhứt thiết chỉ cứ trông mong về vận-mạng cả, thì dân-tộc ta biết bao giờ mà cất đầu cho nổi, chồi đầu cho lên; thiệt Túc-hạ là thiên cổ tội-nhân đó.

Phàm sanh trong buổi cạnh tranh kịch liệt này, những đấng trước thơ lập ngôn người ta suy nghĩ từ đều, đấng đo-từ chặn, khô khan tâm-huyết, nát hết não-cân, tìm cho ra chơn-lý, niền hậu mới dám ăn bành; chớ chẳng nên sơ hốt mà luận cang, vì nhứt ngôn khả dĩ hưng bang, mà nhứt ngôn cũng khả dĩ táng bang; chớ không phải như việc ăn cơm uống rượu hằng ngày, muốn nói sao thì nói.

Có kẻ ngồi buồn rồi lại chíp miệng mà than rằng: « Nghỉ lại Tạo-vật rất hậu với loài người lắm chớ phải chơi gì. Đã nân đức loài ngoài ra rồi, còn phải sanh phi-cầm lâu-thú, thảo-mộc côn-trùng, dặng để mà nuôi lấy loài người. » Nếu tưởng như vậy là người vô trí lắm đó. Ta vẫn thường nghe thường thấy những loài thú dữ như: hùm, beo, tê, trượng, cũng ăn thịt, cũng làm hại được loài người. Vậy thì Tạo-vật cũng sanh loài người ra dặng để mà nuôi thú dữ nữa sao? Ấy chẳng qua là mạnh hiệp yếu, lớn hiệp nhỏ, giàu hiệp khó, ấy là lẽ tự nhiên; chớ có cang chi đến Tạo-vật.

Ta phải biết rằng: Dân mà giàu nghèo sang hèn, nước mà thịnh suy hưng phế, đều tự nơi ta, siêng-năng biếng-nhát, học cũng không học mà ra; giả như một nước kia mà Nông tễ không hay, Thương bư cũng chẳng biết, phong tục tối bại. chánh-giáo hoang-vu, nhứt thiết chẳng màng ngó tới; chẳng những vậy mà thôi, kẻ ngu thì đam quyền-thuật mà ngu dân, kẻ ngu thì sanh bạo-dộng mà hại nước, thì có khác nào kẻ đầu mà uống thêm thuốc độc, không chết làm sao được. Thứ xem như dân nước Nga trong lúc này thì rõ là tại khôn sống bống thác mà thôi, chớ có cang gì tới vận-mạng.

Nếu để cho Tạo-vật định phần số-mạng cho ta, thì có lý đầu một đàng

Thuốc bứt

hiệu
CÀ-LÔP

(TRÁI ĐÁP)

Là một thứ
người ta ưa
dùng hơn và
hay hỏi mua
thường lắm

Có một mình hàng DENIS FRÈRES
có trừ mà thôi.

thiên-liêng chí công vô tư như vậy mà lại háu với Âu Mỹ, hạc với Á-Đông bao giờ?

Hoặc cho là:

Người đời ai cũng như ai,
Khác nhau vì một chữ thời mà thôi.

Vậy thì chúng ta cần chi phải lo lẩn cả ngày cho nhọc thân mệt xác, cứ nằm dài há miệng mà chờ thời, chừng gặp vận ta sẽ ngửa tay mà bưng những mưa vàng mưa lụa; ấy là trời dè trời nuôi, nếu mà có lỡ bước sầy chơn, thì cũng cứ nhảm mắt đánh liều tới đâu hay đó; vậy chẳng là an phận lắm, làm làm chi mà phải lao lao碌碌, đem tánh-mạng ra mà đổi lấy đồng tiền? Ấy là kẻ thất-phu còn biết liều sống cố chết mà tranh lẽ sanh-lần với Tạo-vật với vận-thời thay! Nghĩ đó mà coi, đầu ai có ngu cho đến cực-diêm đi nữa, cũng không lẽ ngồi khoanh tay mà chờ vận bao giờ; nếu bo bo theo hai chữ vận-thời, thì ắt có ngày cũng rá ruột.

Tục ngữ có câu:

Đời thì đâu gói hay bó,
Cải chơn hay chạy, cái giờ hay bơi.

Ấy là lý số đương nhiên, lại cũng có câu: Nhơn định thắng thiên, nếu không chịu làm cho hết sức người, thì biết đâu mà rằng mạng-vận.

NGUYỄN-CHÁNH-SÁT.

Đông-minh đại thắng

Hôm nay là ngày thứ tư, 4 septembre, Nông-Cổ Min-Đam đã gần lên mây. Lúc 11 giờ rưỡi trưa, chúng tôi đang dùng cơm, thính lính vùng nghe chuông nhà thờ đổ giầy, trợn một khắc đồng hồ, không hiểu việc chi, chừng nghe ký lại, thì tiếng chuông reo ra giọng hân hoan, ai nấy đều định chắc đó là tin Đông-minh đại thắng. Bỗng báo liên cho người tuốt lên nhà thờ giầy thép, chép diên-báo đem về, xúm nhau lại mà coi:

THIỆT QUA VẬY!

Nên bôn-báo vội và phiên dịch tờ diên-báo ấy tức thì mà ấn hành vào cho kịp kỳ này cho khán quan hi duợt.

Paris, ngày 2 Septembre 1918 (6 giờ 15 phút).

Binh ta đã đoạt được làng Crocy-aumont; chiếm luôn được miệt rừng Coucy-le-Château. Binh Úc-địa-lợi (Australiens) lấy được thành Péronne, rồi kéo thắng tới mãi, lấy luôn trọn phía Bắc thành Péronne, làng Flamicourt, và làng Saint-Denis. Binh Ấn-lộ lấy được làng Bonchavesnes và làng Baucourt, bắt được 2 ngàn tù binh, lại đoạt luôn làng Beaulancourt, làng Heudicourt-les-Cagnicourt, làng Sailly Saillisel và

làng Saillisel, lại thâm nhập xứ Estaire và lấy được Meuve-Eglise.

Công-văn: Kể từ ngày 15 Juillet đến 31 Août này thì binh Đông-minh bắt được 12 muông 8 ngàn 3 trăm lẻ 2 tên tù binh, trong ấy có 2 ngàn 6 trăm 74 viên chiến-tướng, 2 ngàn 69 vị súng đại-bát, 1 ngàn 7 trăm 34 vị súng đồng, 1 muông 3 ngàn 7 trăm 83 khẩu súng liên-thính, và lấy được lương thảo thuốc đạn cùng đồ trang-trọng chẳng biết bao nhiêu mà kể xiết.

Công-văn tại Paris. — Kể từ ngày 18 Juillet đến nay phần của binh Mâu-quốc ta bắt được 7 muông 5 ngàn tù binh và châu được 7 trăm vị súng đại-bát.

Ấy vậy thì chúng ta cũng nên cầu Trời khẩn Phật cho binh Mâu-quốc và Đông-minh ta, kỳ khai đất thắng, mà đào thành công, luôn luôn như vậy hoài, cho đến ngày toàn thắng.

N. C. M. Đ.

東洋時事

ĐÔNG-DU'ONG THOI SU

(INDOCHINE: FAITS DIVERS)

Giá lúa giá bạc

Lúa mỗi tạ 68 kilos chở tới nhà máy từ 2\$45 tới 2\$50.

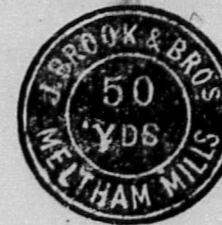
- Kho nhà nước 4f.65
- Hãng Đông-Dương..... 4.62
- Hongkong Shanghai..... 4.63
- Chartered Bank..... 4.62
- Banque Industrielle de Chine 4.63

NAM-KY

Quan Toàn-quyền, giá hạnh Nam-vang. — Nhơn đíp Cao-man quốc-vương làm lễ khánh-thọ, (hiện nay Ngài được 79 tuổi). Nên hôm thứ hai nhâm ngày 2 Septembre này, 6 giờ sớm mai, quan Toàn-quyền có đại tùy ông Estienne là quan-trử thủy-quân và ông Saint-Marty là quan Tá-lý phòng văn nơi phủ Toàn-quyền, lên Nam-vang, thay mặt cho Chánh-phủ cộng-hòa Đại-pháp mà chúc thọ cho Đức-vua Sisowath.

CHỈ HỒNG-MAO HIỆU BROOK

Nên các cơ các bà muông cho được thứ chỉ tốt mà may cho chắc cho bền, thì phải lựa thứ chỉ HỒNG-mao hiệu BROOK này mà mua.

Nhưng chỉ ông nào mà không có cái đầu con dế như kiểu này đây thì đừng thêm mua, và phải coi chừng kẻ mà làm đồ giả.

Có một thứ chỉ hiệu BROOK này là chỉ tốt thượng hạng mà thôi, không có hiệu nào sánh kịp.

Có một mình hàng LOUIS OGLIASTRO ET Cie có trư mà thôi.

Quan Toàn-quyền cũng dùng luôn dịp Ngài lên Nam-vang chuyến này đây mà đi viếng các nhà công-nghệ, như là: Sở máy làm đồ hộp các thứ thịt; Sở máy ươm dệt lụa hàng; trường học Mỹ-nghệ, trường học làm Thù-y và nhà bảo-sản v.v.

Buổi chiều ngày 5 Septembre quan Toàn-quyền sẽ trở về Saigon.

Có tin Chánh-phủ mới cho hay rằng quan Toàn-quyền đã tới Nam-vang hồi 5 giờ rưỡi buổi chiều thứ hai.

Khi tàu vừa tới bến thì đã có Đức-vua Sisowath và các quan thủ-lãnh tại xứ Cao-man đều tựu tại bến tàu mà nghinh tiếp quan Toàn-quyền.

Khi các quan các ti các sở yết kiến Ngài rồi, thì Ngài lại đi thẳng vào đền, yết kiến Đức-vua Sisowath mà đáp lễ.

QUỐC-TRÁI

Bên Huê-Kỳ và bên Đại-Pháp.

Chúng tôi đọc nhật-trình Huê-Kỳ thấy nói rằng ông MAC-ADOO, quan coi kho bộ Hộ, đã khởi rao báo về sự «Quốc-Trái-Tự-Do». Bắt đầu ngày 23 Septembre thì thi hành cuộc ấy; trong ba tuần lễ mà thôi.

Huê-Kỳ nhập bọn với Đông-Minh mới có 18 tháng nay mà đã mở cuộc Quốc-Trái lần này là lần thứ tư.

Còn Đại-Pháp chiến tranh đã hơn năm trường mà mới mở cuộc Quốc-Trái có 3 lần. Có lẽ cuối năm nay sẽ có một lần Quốc-Trái nữa.

Người nào biết xét và nghĩ đến nước, nên để dành tiền mà dự vào trong cuộc giúp nước.

Giá bạc cao bây giờ, lấy làm lợi cho mọi người biết nghĩ, mà dự vào trong cuộc này, cho trọn vẹn bổn phận mình với nước.

Au-châu chiến cuộc

Đức-tặc thừa cơ Nga-la-Tur hồi manh bãi chiến, nên bước qua đầu năm nay rút binh rông xe súng lớn đem hết qua mặt trận phía tây mà đánh nhau với Anh-Pháp. Đến ngày 23 Mars 1918 thì khởi sự công kích rất dữ tợn, súng thứ lớn thứ nhỏ bắn rải như mưa, binh đội này đội kia ào tới chẳng kể chết, làm cho binh đồng-minh phải sục chút đỉnh.

Nay có nhờ Đại Thống-Soái Focu đa mưu túc trí nên mới ngăn được quân Đức-tặc, rồi qua đến ngày 19 Juillet 1918 hiệp binh Pháp, Anh và Mỹ phần bị vi công, đánh vùi một trận tại sông Mat-nơ (marne) làm cho binh Đức cũ thua phải thối ra mấy chục ngàn thước. Từ ấy đến nay từ Bắc hải (mer du Nord) cho tới Hoet-Don (Verdun) binh Đồng-minh lần lần công tấn luôn luôn, nay chỗ này mai chỗ kia, lớp bắt tù lớp đoạt súng.

Đức-Hoàng và cả bọn vô biên hết mong thâu phục thế-giới nữa. Chẳng những chúng nó hết mong như vậy mà thôi, mà lại còn hồi rồi chẳng biết mưu chi mà ngăn binh Đồng-minh cho nổi.

Trong mấy ngày chót tháng Aoút đây binh Đồng-minh cả mặt trận đều đạt thắng. Chúng ta đã bọc theo sông Oise từ thành Noyon lên tới làng Vierzy.

Binh Anh đã đoạt thành Albert và thành Bapaume lại rồi, bắt gần 10 ngàn quân giặc.

Binh Pháp đã lấy thành Lassigny thẳng tới núi Leplémont và lấy rừng Orvat nữa.

Có tin rằng binh nghịch đã bại tẩu hai bên mé sông Oise từ sông Martz tới sông Aisme, mặt trận gần 50 ngàn thước. Binh mã-kỵ Đồng-minh nay đã qua sông Divette rồi.

Binh Huê-kỳ cả tháng nơi thành Fines, dựa mé sông Vesles, và toan tuyệt đường giao tiếp của mấy đạo binh nghịch. Huê-kỳ càng ngày binh càng thêm đông. Nếu Đức-tặc mà dè Huê-kỳ xuất chiến như vậy thì chúng nó chẳng hề khởi đoan chiến tranh này. Xưa nay chúng nó tưởng dùng tiếm-thủy-đỉnh (tàu lặn) là một kế hay, nên có ý khinh thị Huê-kỳ. Ngày nay chúng nó thấy tàu Huê-kỳ tập nầy qua tập kia về, chờ binh lương qua Âu-châu không ngớt, mà chúng nó không thể ngăn được, thì chúng nó mới biết sự tưởng của chúng nó sai lầm lắm.

COGNAC

O P

JULES ROBIN & Cie

Rượu Cỏ-Nhát

HIỆU

RÔ-BANH

Có một mình hàng

LOUIS OGLIASTRO ET Cie

có trữ mà thôi

Ấy là một thứ rượu rất điệu, rất ngon, rất quý, nội cồi Đông-Dương nẩy thiên hạ đều biết.

Muốn mua cho có rượu ngon, thì phải nài cho được cái nhãn hiệu này mà thôi.

THẾ GIỚI TÂN VĂN (A TRAVERS LE MONDE)

Tám đóm Huê-kỳ. — Huê-kỳ đã gửi qua Đại-Pháp những bác-vật-sĩ và những người giúp việc theo xe lửa kè hết là 5 muôn người. Lại đã gửi qua 1.727 đầu máy xe lửa, 22.639 cái xe và đường rầy tới 359 ngàn tấn. Chánh-Phủ Huê-kỳ tốn hao về sự này kè hết là 168 triệu đồng bạc. Thế lực Huê-kỳ giàu mạnh là dường nào.

Hết lòng với đồng-minh. — Hai hãng vận thuốc diều, một hãng kêu là Kan Chia tại Hương-cảng và một hãng kêu là Kan-sat-Hing tại Thượng-hải gửi cho binh Huê-kỳ tại mặt trận Pháp 3 triệu gói thuốc vận rồi. Người China cũng là có nghĩa lắm chứ phải chớ gì.

Quảng-dông bị lụt. — Cả và tỉnh Quảng-Đông đều bị lụt. Dân sự có nhiều chỗ phải lên trên nóc nhà mà ở. Quảng-Đông sao bị hồng-thủy thường quá.

Đông chương tương lân. — Từ ngày dân China ở bên Xiêm-la chen vào nghề kéo xe, thì dân Xiêm coi ý bất bình lắm. Thế coi người kéo xe hai nước hay ghen nhau, nếu có đến chi mịch chút đỉnh ắt phải sanh gây lớn. Thiệt quả hôm 17 Aoút 1918 một cái xe của người Xiêm-la kéo rudi dụng một cái xe của người China kéo. Hai đảng đều bỏ xe mà ẩu đã với nhau. Những người China đứng coi, dòm thấy đồng-bang mình đánh không lại, bèn nhảy vô binh mà đánh tên kéo xe Xiêm-la. Những người Xiêm-la cũng đứng coi đó thấy vậy đau lòng nên cũng áp vô mà tiếp với đồng-bang. China tuy dùng dao dùi cây mà đánh cũng không lại nên phải kéo nhau mà bỏn tẩu. Có ai mà không binh đồng-bang.

Tây-bá-Lợi. — Ông Regnault, cựu sứ-tần Đại-Pháp tại Đông-kinh (Đế-dô Nhật-

bôn) nay đã chỉ lãnh chức Khâm-sai của Đại-Pháp tại Hải-quang-Oai (Vladivostock).

Đức hoàng mạng vận. — Một vị chiêm-tinh tên là George Wilde, hồi tháng juillet năm 1894 có ăn hành vào báo Boderland một bài đoán số Đức-Hoàng Guillaume II như vậy:

Guillaume II dòng Hohenzollern sanh ngày 27 janvier 1859. Khi người đóng 57 tuổi bởi một nhứt với hành-tinh Mars xây chẳng thuận nhau nên sẽ có sanh sự gây gổ rồi giãn hờn rồi tới chiến-đấu. Chẳng ấy Guillaume II làm nhiều điều vô đạo và bị chẳng biết cách chiến tranh nên làm cho hư danh giá. Các nước đều nghịch với người hời. Khi người được 58 tuổi người sẽ làm binh song chẳng chi hại. Lúc ấy người thấy đất thế nên tưởng rằng sẽ thâu phục cả toàn-cầu được. Song từ 60 tuổi cho đến 64 là năm người mạng chung, người sẽ bị mấy vị tinh tú nghịch nó làm hại cho tánh mạng và tài sản của người.

Từ hai năm nay lời tiên tri ấy đã trúng rồi. Vậy từ năm 1918 và 1919 chúng ta sẽ thấy dòng Guillaume de Hohenzollern nghiêng ngã.

TỈNH BENTRE

LANG AN-HỘI

LỜI RAO GIÁO GIÁ

Đến ngày 16 Septembre 1918, 9 giờ buổi mai, tại Tòa bố Bến-tre sẽ mở cuộc giáo giá về việc lãnh chịu lối chừng một ngàn thước đá xanh 0m30x0m20 để dùng mà sửa những lế đường tại tỉnh thành Bến-tre.

Người nào chịu giá xong rồi thì quan chủ-tính sẽ giao cho mình cầm một tờ Khê-ước.

Tờ giấy cang cấp về vụ giáo giá này sẽ để tại phòng quan Đốc-công coi việc đường sá tại Bến-tre. Ai muốn đấu thì được đến đó mà coi thông thả.

Lời rao đấu giá

TỈNH BẾN-TRE

Đến ngày 23 Septembre 1918, mười giờ, tại Tòa Bộ Bến-tre sẽ mở cuộc đấu giá theo cách bao thơ có gắn keo niêm phong, về việc lãnh chịu 2.700 thước đường sỏi (pierraille de latérite) để đắp đường mé sông Bến-tre.

Tiền thế chừng tạm định là. 140\$00
Tiền thế chừng chắc là. 1100f.00
Những giấy tờ điều-lệ và kiểu-thức cang cấp về vụ đấu giá này, đều có để tại Tòa nhứt (phòng ba) nơi dinh quan Hiệp-lý và tại Tòa Bộ Bến-tre, ai muốn biết rõ hãy tới đó mà coi thông thả.

TỈNH LONG-XUYỀN

Đến ngày 23 Septembre 1918, 9 giờ ban mai tại Tòa Bộ Long-xuyền sẽ mở cuộc đấu giá theo cách bao thơ có gắn keo niêm phong, về việc lãnh làm một cái nhà tiêu máy (fosse septique avec lit bactérien) nơi nhà Bảo-sảng Long-xuyền.

Cuộc tiền phí về công việc làm này ước phỏng chừng. 3.256\$00
Tiền thế chừng tạm. 54 00
Tiền thế chừng chắc. 270f.00
Giấy tờ điều-lệ và kiểu-phóng đều để tại Tòa nhứt, (phòng ba) nơi dinh quan Hiệp-lý Nam-kỳ và tại phòng quan Đốc-công nơi tỉnh Long-xuyền. Ai muốn biết rõ thì tới đó mà coi mỗi ngày sớm mai từ 7 giờ rưỡi đến 11 giờ, buổi chiều từ 2 giờ rưỡi đến 5 giờ.

Rượu Cỏ-nhát VIEILLE EAU-DE-VIE DEJEAN là một thứ rượu rất có danh-tiêng hơn bốn chục năm nay.

Minh tạ lương y

Cán-thơ, le 30 Juillet 1918

Monsieur NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG
THƯỢNG-ĐẲNG-DƯỢC PHÒNG
Rue Canton số 38, Cholon

Kính thăm ông đặng an hảo, sau xin ông vui lòng mà gởi bài này vào báo Nông-Cổ ân hành cho Lục-châu nhá đượ. Cựu thân-chủ Nguyễn-quang-Trường kính cáo cùng Lục-châu chư quân-tử đặng rỏ: Ngoài 3 năm tôi và tiệm Nhị-thiên-đường tuy đường xa viễn vọng lấy lời qua lại thơ từ mà thôi, chứ không giáp mặt, song chủ tiệm lấy hết lòng hậu trọng mọi điều cần ích của tôi ở cậy sự thuốc rất nên kính mến lại mỗi mỗi thuốc chi đều tinh khiết.

Sau đây tôi xin tỏ tất lòng ngay thật cho Lục-châu chư quân-tử rỏ: Thật thuốc hiệu Nhị-thiên-đường rất nên thâu hiệu, vì tôi đã có thí nghiệm chẳng sai lầm, xin phân giải ra sau đây cho liệ-vị tường lãm: Nguyên tôi có một thàng con trai út huyết danh Nguyễn-quang-Khánh, tục danh Phi-sơn-Hồ, mới đặng 6 tháng, sự bú ngủ đặng mạnh mẽ như thường; rồi thay ngày 27 juillet 1918; thỉnh linh phát nóng mà sanh ra bệnh phong rất cấp kỳ, ban đầu nó khóc, cả châu thân nóng nảy dữ dằn, tôi lấy làm rối trí kéo tay nó ra coi chỉ tay nó nhiệt mà đen bầm, tôi ngu ý cho nó phải bị phong nhiệt, tôi liền dạy trẻ nhà sứa soạn nước nóng cho sàng đặng tâm cho nó giải nhiệt theo phép Langsa, chẳng kịp kể nó dục nữa, tuồng lâm kinh phong, tôi lệ trí nghĩ đã biết tẩm thì tẩm giải nhiệt ngoại bì phủ chớ trong tâm tạng làm sao cho dứt, tôi bèn lấy 1 hoàn thuốc Nhị khoa cũng cơ tàng của quý hiệu Nhị-thiên-đường hòa với nước trà cho uống lập tức, trong lúc nó uống chừng 5 phút đồng hồ bầy còn la dớn dất, đúng 10 phút liền hết dớn dất và hết nóng hết làm rung mình nữa, kể đó tôi cho uống luôn luôn mỗi ngày 1 gói đến nay là 4 ngày thàng

con tôi mạnh mẽ như thường, bú ngủ như xưa, lại coi sức lực mạnh nữa. (Ở sức bay đem tin cho bà Thoại-ba cũng nói). Sự thật tôi đã trọn dùng, cúi xin Lục-châu chư quân-tử hãy tin lòng tôi tỏ thật chẳng chút tây vi ai cả, vì thầy mẫu nhiệm mà trọng người có công tìm thứ thuốc rất quý báu phòng cứu cấp kẻ thơ ngây giá đáng ngàn vàng.

Nay kính,

NGUYỄN-QUANG-TRƯỜNG

Báo-chương hội-viên phụ-sự ở Cantho.

Cũng là nói bương

Đọc báo La Cochinchine Libérale của M. Adrien Marx ngày 27 Aout 1918 mới rồi đây, thấy có hai vị Phóng-sự-viên của M. Marx, một người tên Manh ở Lập-vô và một người tên Phung ở Cholon. Phung thì tuổi M. Marx kêu nài rằng thuốc China pha nhựa, lại nói chệch với Annam uống thuốc chệch mà chết đã nhiều, lại đổ thừa rằng tại Nhựt-báo Annam để lời rao cho chệch bán thuốc độc mà giết thiên-hạ.

Còn Manh thì nói tại Long-xuyên có một người bạn hứa của mình vì nghe lời rao nên uống thuốc chệch mà bị hại. Vậy chớ người chết đó là ai, uống thuốc của tiệm nào sao không để dành cái ve hoặc cái gói thuốc ấy đem đi cáo quan mà làm cho rỏ lẽ; đại gì lại làm thỉnh rồi bày đều đặt chuyện mà phao vu cho Nhựt-báo.

Vả lại những cao-đơn huân-tán của tiệm Nhị-thiên-Đường mà để lời rao trong Nông-Cổ đây mỗi năm thường có quan Lương-y, quan Bảo-tế-sư và ông cố Sở Tuân-thành đều đến lấy hết các thứ thuốc đem về mà thí (analyser) bởi thuốc ấy chẳng có hại chi và cũng không có trộn vật chi độc nên mới đặng buôn bán lâu dài, nếu quan Lương-y mà tìm ra được những dược-liệu nào mà làm hại cho hơn-quần, thì có lý nào lại để cho an nhiên vô sự vậy sao?

Huống chi Chánh-Phủ đã lấy lòng quảng đại, hàng chám nom gìn giữ sự vệ-sanh cho dân từ bữa, khán-quan có đọc Nông-Cổ xưa rày có khi cũng chán biết; rất dỗi là nghề làm nước mắm giả mà Tòa còn bắt buộc làm tội mà trừng trị hần hồi thay, huống chi những thuốc độc hại người mà quan trên lại bỏ qua hay sao mà M. Marx lại vội nghe chi những lời không thiệt, chẳng đủ tin, của Phung với Manh mà ẩn hành những điều phi lý như vậy?

Vả chẳng trong việc y-lý thì huyền diệu lắm, cho nên hề xưng ra mà làm thuốc; thì mạch lạc phải thông, cách bào chế thuốc cũng phải cho kĩ-lưỡng thì mới dám làm thầy; chi như tiệm Nhị-thiên-Đường là một tiệm thuốc rất có danh, cách bào chế đất ngби, cho nên xưa rày nhiều người có dùng và đã có thầy sự hay, là thì lù nghiệm rồi nên mới làm bài giới đến đặng báo mà xwng tạ rùm tai; chớ chẳng phải như những bợm kiếm ăn, học đôi ba câu mạch, xin năm bảy cái toa, rồi nhảy phóc ra làm thầy, quấy gởi đi bán thuốc tiêu thuốc hườn khắp xứ.

Cổ ngữ có câu rằng: *Được năng cứu nhân, y nân sát nhân.* Từ xưa đến nay, nước nào cũng vậy. Phạm hề uống thuốc thì phải coi thầy, chớ ai ngu gì đi nghe đũa điên đũa dốt nó mang gói bán thuốc gạo đũa đường mua về uống nhậu mà chết cho thiệt thân rồi đổ thừa cho thuốc Bác, cho Nhựt-Báo.

TÂN-VÔ

Nam-trung Nhựt-báo

Mỗi tuần xuất bản một kỳ

Giá trọn năm..... 5 \$ 00
Giá sáu tháng..... 3 00
Bán lẻ mỗi số..... 0 10

Báo quán tại đường Catinat, số 157, Saigon

Quốc-triều kỷ-niệm

Kính cáo đồng-nhơn

Thuở nay nước Nam ta chơi lè, thì cứ bắt chước theo ngày lễ của người Trung-quốc, (như ngày Thanh-minh Đoàn-ngũ, Trung-thu, Trùng-cửu và Ngươn-đáng vân vân)... Chớ không có ngày lễ riêng của nước. Từ ngày thầy ta là Đại-Pháp, đem sự giáo-hóa qua mà chàng rước cho quốc-dân ta, thì chúng ta lại noi theo các ngày lễ của thầy ta, còn cái quốc-tự là chánh ngày lễ của ta thì chúng ta chưa hề được nghe được thầy bao giờ.

Nay Đức Hoàng-thượng ban định ngày mồng 2 tháng năm là ngày của đức Thế-tổ Cao-Hoàng-đế gồm thâu Nam, Bắc mà dựng nên một nước « Đại-Việt-Nam-đế-quốc » trong truyền cho đến bảy giờ con rồng cháu tiên được chung hưởng cuộc thái-bình muôn thuở, thì ngày ấy là ngày lễ Kỷ-niệm của nước, quan dân ai cũng đều được nghỉ chơi trọn ngày gọi là nhắc nhở công ơn khai sáng khó nhọc của đức Cao-Hoàng ta khi trước.

Xứ Nam-kỳ ta bây giờ tuy về phần thuộc-địa của nhà nước Đại-pháp, song nhà nước cũng nghỉ cầu. « An trái nhớ kẻ trồng cây » Bởi có đức Tiệt-tôn Hiếu-triều. Hoàng-đế bôn triệu gây dựng ra mới có xứ Nam-kỳ ngày nay, và lấy nước Nam ta với Đại-pháp kết hảo đã lâu đời, (xin coi cái tôn tượng của đức Đồng-cung Ngọc-soái anh-nhưệ Hoàng-thái-tử đứng chung với tôn-tượng ông Bi-nho Quận-công Bá-da-Lộc ở tại Saigon thì rỏ biết cái lòng tin mục của Pháp Việt để huê là thế nào.)

Có lẽ mỗi năm đến ngày lễ ấy (mồng 2 tháng năm) Chánh-phủ Nam-kỳ cũng đồng một lòng hiệp một ý với đức Hoàng-thượng ta mà vui chơi cho trọn niềm giao hảo.

Chị em ta từ rày sắp tới được lấy ngày lễ kỷ-niệm của nước, thì phải nên trương dăng kết thẻ làm bài ca. Hoặc bài tụng mà cầu chúc cho vận mạng của nước ta lâu dài muôn tuổi ngô đặng

nhờ thầy Đại-Pháp diu dắt vào đường tiến hóa. — Tôi được tin lành ấy mừng không xiết kể, lại đặt làm một bài từ « Phụng-Hoàng-Cáo » mà công hiến cho mấy bà mấy cô và mấy chị em coi chơi cho thỏa dạ.

Từ rằng:

Nhớ khi xưa đức Thế-tổ Cao-hoàng-đế. Đẹp giặc Tà, yên yên Đôn Đê. Khó nhọc biết bao mà kẻ. Thần truyền thánh kể. Rồng bay năm về trên chín lẹ. Nay Hoàng-thượng nhớ đến ơn tiên thế. Dùng ngày Đại-định làm ngày lễ. Khắp trong ngoài. Trên dưới đồng một thể vui chơi. Mồng chúc nước nhà vạn tuế.

Vinhlong Nữ-học-sanh.
Mlle PHAN-SƠN-ĐẠI.

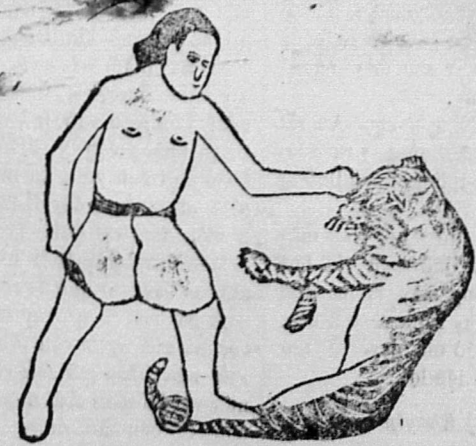
Xưa Sơn-Đại nay Sơn-Đại,
Rất ưỡng thay sanh ra gái!
Nhi-nữ rủa hay rằng,
Khán-quan rắng phải chẳng?

N. C. M. Đ.

Nữ-giới-Chung QUANG-CAO

Kính cùng chư quý-bà và quý-ông đặng rỏ: Từ ngày bôn-báo xuất bản đến nay, bôn-báo cũng hết tình noi theo tôn-chỉ và lại cũng nhờ quý-bà quý-ông có lòng hảo ý muốn giúp bôn-báo cho vinh viễn, nên mới có đặng hơn ghau vị mua báo; nào đề việc chẳng may, việc sổ sách của bôn-báo rất lộn xộn, tiền bạc không rành rẻ nên phải sanh ra việc cần trở cùng ân-quần. Vì vậy nên bôn-báo kính vài hàng xin cùng quý-bà và quý-ông cho phép bôn-báo nghỉ ít kỳ, đặng thâu xếp cho hoàn thành, chừng ấy sẽ đặng báo tiếp theo như thường. Bôn-báo xin lura trước rằng ngày nào thâu xếp việc ấy rồi, thì chẳng còn bay trời mai sục như khi trước nữa, phòng làm cho chính lòng chư quý-bà quý-ông.

Vẫn con người trước có đại sau mới có khôn, nay có vụng rồi mai mới có khéo, vì sổ sách trước không rành rẻ, vậy Bôn-báo nguyện sắp đặt thế nào không còn

Anh em thầy chưa? Xưa Vô-Tông mà đánh cộp, thiệt không biết và nhờ ưỡng giống gì mà mạnh như vậy. Chớ nay mà tôi vật con cộp này nhào hớt đây, thiệt tôi chỉ nhờ ưỡng có một thứ thuốc Kim-sắc hồ-huôn của Tiệm Nhị-thiên-Đường ở tại đường Canton, số 38, Chợ lớn mà thôi.

lộn xộn nữa, tiền bạc đâu đó rành rỏ, hầu không còn xảy ra việc ngăn trở của nhà An-quán như hôm nay nữa.

Nhứt là Bồn-báo Tổng-ly Trần-văn-Chim hết lòng cảm ơn chư quí bà quí ông có lòng giúp cho Bồn-báo từ ngày xuất bản đến nay.

Việc lộn-xộn ấy vì đâu mà sanh ra, Bồn-báo sẽ đăng-báo cho chư quí ông quí bà rõ.

Mua báo thì Bồn-báo cứ tính một năm là 52 số còn sáu tháng là 26 số, xin chư quí bà và quí ông cứ vậy mà tính xin chốt tính một năm là từ ngày 1er Février 1918 tới 1er Février 1919.

Cần khải

TRẦN-VĂN-CHIM Directeur-Gérant

LÀ-ĐỨC, Administrateur.

HỌC QUỐC-NGŨ CÁCH MỚI

Kể từ ngày 2 septembre 1918, tại nhà hội Khuyến-học Nam-kỳ, số 2 đường Poulo-Condore, mỗi buổi chiều, trừ ra ngày Chúa-nhứt từ 5 giờ 4 khắc tới 6 giờ 1 khắc, ông Nguyễn-ngọc-An, Thừa-biện tại dinh Đốc-ly Saigon, sẽ ra công dạy giùm chữ Quốc-ngữ cho mấy người Annam mộ học chữ ấy.

Cách dạy của ông Nguyễn-ngọc-An rất tiện, Nhà-nước đã nhậm dâng, y theo lời nghị của quan Tổng-thống Đông-Dương ngày 18 avril 1918.

Hội Khuyến-học ước ao cho mấy người chưa biết chữ Quốc-ngữ tới học cho nhiều, và mấy ông mấy bà có con rảnh đến coi cách dạy rành rẽ thế nào, đừng nương theo đó mà dạy trẻ thơ trong nhà cho thêm tiện lợi.

Nam-kỳ Khuyến-học hội.

Giấy LE NIL là giấy tinh-anh thượng hạng

Khóc Trương-tòng-Khê

Y Hi!

Thường nghe rằng: người từ-bi phạt rước, kẻ gian trá quí lỗi. Trương-quân ơi! Trương-quân chẳng nhập đạo từ-bi mà cũng chẳng theo đoàn gian-trá, vậy chớ ai rước ai bắt Trương-quân nói nghe thứ coi. Hay là Trương-quân giận thế-đạo kỳ khu, muốn tiếm chốn an-nhàn cho khoẻ xát? Hay là Trương-quân chế nhạo tinh lãnh-noãn, muốn tiếm nơi căng-tịnh mà ăn thần?

Y hi! Tớ nên nói thế, chớ tớ vẫn biết ý Trương-quân chẳng phải vậy; bởi vì gan sắt lòng son như Trương-quân há lại nao núng về sự gian hiểm của đời hay sao? Trí sâu học rộng như Trương-quân há đi hẹp hòi với kẻ thiếu-niên trong nước hay sao?

Trương-quân ơi! Trương-quân có nhớ chăng? Vẫn cùng nhau quen biết, kể nay đã mười-thu. Tuy Trương-quân thường lấy chữ vọng-niên mà đãi tớ như anh em, chớ tớ cũng giữ đạo cung kính mà coi Trương-quân như thúc-bá. Mấy lúc Thoại-hà gặp gỡ, trưa chén trà đậm lợt, chiều bài luận thấp cao, ngôn chí tả tình biết bao vui vẻ. Mấy ngày Bên-nghe tới lui, đó gần gửi kim-bằng, đây lân la thơ-viện, nay thăm mai viếng tình rất ân cần. Tớ nghe Trương-quân cáo bệnh vào an nghỉ Cầu-Kho, tớ tưởng là chốn thị thành không đẹp ý Trương-quân, nên kiếm cơ tránh vòng xa mã. Nào hay đâu cách nhau chưa đầy tháng, rồi thành ra ly biệt đến trời đất!

Trương-quân ơi! Tớ tiếc Trương-quân là tiếc học rộng rãi, chí cao dày; tớ nhớ Trương-quân là nhớ tánh ôn hoà, lòng ngay thẳng. Nhà cụ-học mà biết ngâm câu tần-bộ; cửa trăm-anh nên bâng giũ chữ cổ cùng. Người như vậy lại tánh chất như vậy, tàng trầm được để đầu tìm được.

Y! Tình lai láng đâu hay kể xiết, chốn dạ-đãi khách có biết cho chăng? Thời! tớ cũng bắt chước người mà chúc cho hồn Trương-quân tràn về cõi tiêu-diêu, ngộ đủ sạch nợ trần mà thong thả theo hàng tiên-tử. HỒ-ĐIỀU-CHUYÊN huy lụy.

Điều quan phủ Tòng Khê

Từ Đào-Nguyên ừ cõ-nhơn

Thương ôi giòng giới-Trâm-anh cũ, Chẳng biết mình là quan phủ. Đạo Khổng nghệ Hiên vai thú, Bốn biển năm hồ đủ. Sứ Tiên đầu bông vàng lời dụ, Vội rước ông về làm chủ. Chưa kịp đôi lời khuyên nhủ, Cờ hạt bay xa mú.

PHAN-QUỐC-QUANG. Instituteur à BA-KE

XIN CHỜ LẮM

Nhà in và nhà bán sách

HIỆU

Imprimerie-Librairie de l'Union 157, Rue Catinat, Saigon

CÁO BẠCH

Lời kính rao cho Lục-châu chư quân-tử rõ: Nguyên sở nhà in hiệu là: Imprimerie de l'Union này là của MM. Lê-văn-Nghi và Đinh-thái-Sơn dit Phát-Toán làm chủ khi trước; mà nay đã bán lại cho tôi rồi. M. Lê-văn-Nghi thì mắc lo việc ruộng nương cho nên không buôn bán nữa; còn M. Phát-Toán thì ra lập một tiệm sách tại đường d'Espagne gần chợ mới Saigon, chớ không còn làm nhà in nữa.

Vậy trong Lục-châu các bảng Cai Phó tổng, hoặc hương-chức các làng, cùng các đảng phú-hộ hào-gia, nếu có cần dùng sách vở bộ số giấy mực; hay là muốn in những vật chỉ tại nhà in này, thì xin đề thơ gửi cho tôi là: M. NGUYỄN-VĂN-CỬA, chủ nhà in Imprimerie de l'Union, 157 rue Catinat Saigon; xin chớ có lầm mà gửi cho Phát-Toán nữa.

NGUYỄN-VĂN-CỬA cảo bạch.

Trình thám tiểu thuyết

Vụ mưu 6 ngàn đồng bạc

Tại chợ Tân-La nhiều nhà giàu có, mà giàu hơn hết chỉ có một người tên là Lục-chánh-Phương, tuổi vừa 50 mà ruộng vườn lưu lất, tiền bạc đầy đây, ai nấy thấy người giàu hơn cả xứ thì đặt cho người một cái hiệu riêng là ông già 6 trăm muôn.

Lục-ông tuy là giàu có mặt dẫu, song bề xài phí thì hay dè dặt lắm, duy có một điều là ưa làm việc nghĩa, mỗi khi hề nghe đều chi công-ích, hoặc việc phước thiện đáng làm, thì người liền xuất bạc trăm bạc ngàn mà làm trước. Người lại có tánh ưa ăn chim rừng thịt núi; bất kỳ là se-se, đa-da, hoặc cú, hoặc gà rừng, hề ai dám tới bao nhiêu mắc rẻ cũng mua cho được.

Gần đó lại có một người thợ bán tên là Phương-Thôn, mỗi năm hề đi bán được bao nhiêu thì phần Lục-ông mua hơn phần nữa. Còn Lục-ông, hề mỗi khi mua được thít chi ngon, chim chi quý, thì lại mời hết những bạn tương-tri đến ăn chơi và đàm đạo.

Lúc nọ nhằm tiết xuân, Phương-Thôn bán được một con chim gõ-kiến, liền đem đến bán cho Lục-ông. Lục-ông mua được con chim ấy thì mừng rỡ vô cùng, vì ước đã lâu, nay mới được nên cho là kỳ phẩm. Còn Phương-Thôn tuy biết tánh Lục-ông, song chim ấy ít hay gặp được và cũng khó bán, nay tình cờ mà bán được một con, bèn đem tới liền mà lãnh thưởng. Lục-ông mừng rỡ, trọng thưởng Phương-Thôn, rồi viết thiệp liên, mời hết bạn tương-tri cộng là 11 người, hạn 7 giờ tối đến ăn tiệc con chim gõ-kiến.

Chiều bữa ấy nhà Lục-ông đèn đuốc rạng ngời, sắp đặt nghị tiệc sẵn sàng mà chờ khách. Người anh em bạn di của Lục-ông là Triệu-tâm-khanh đặc một người con tên là Khiếu-Hiến, cha con đến trước; kế đó là Châu-ích-Phu, Vương-dông-Sơn, rồi kế Trần-thu-Sí, Âu-chấn-Anh, Qui-hạt-Dương, Tiền-liuh-Chánh, Trần-quế-Đình, Nhân-kim-Thương Lục

thực tới sau; rồi hết là một người đi du-học bên Nhật-bồn mới về, tên là Trương-Ất-Tử; chủ khách vui máng, bèn mời nhau ngồi vây lại mà dùng rượu khai vị (apéritif).

Nguyễn Lục-ông là một người cao đảm hùng biện, còn Trương-Ất-Tử là một người quảng kiến đa văn, cho nên hề hai người rập nhau rập thủ trong việc ngôn-luận, chẳng còn ai xen vào được nữa, duy có lần lặn nính nghe mà thôi.

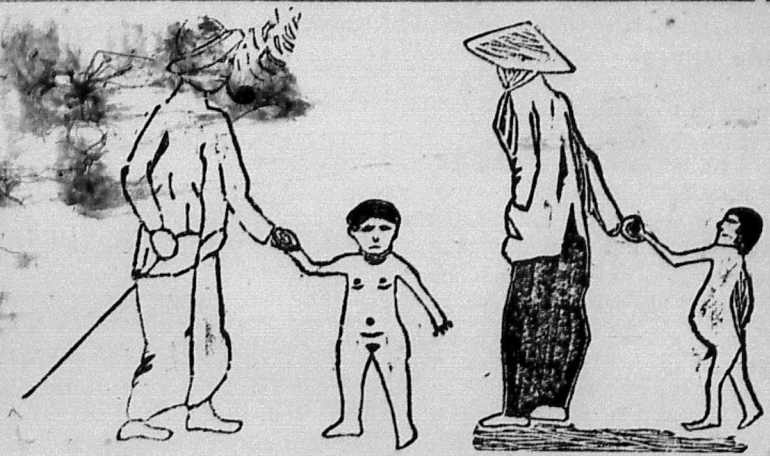
Ngày ấy Lục-ông đãi tiệc thì lấy con chim gõ-kiến mà làm chủ-phẩm, nhưng con chim gõ-kiến thì thít có bao nhiêu mà dọn cho đủ số người dùng như vậy, nên cũng có vài món khác mà thêm thêm.

Ông chừng vài ly, Lục-ông bèn đem cái đại-ước con chim gõ-kiến mà phân trần cho ai nấy nghe; trước hết nói việc con chim ấy khó kiếm, sau mới nói qua cách dùng nó bõ ích như vậy; thít nó trị được bệnh đau gan; xương nó trị được bệnh đau răng; còn cái đầu nó thì lại trị được bệnh xây-xâm như đầu. Nay

tôi mới hết bà-con anh-em đến đây mà công hưởng được cái vật quý này rồi thì từ đây chúng ta sẽ khỏi lo những bệnh vật vậy nữa. Ai nấy nghe nói thầy đều rập nhau cảm tạ chàng cùng.

Giây phút đầu-bếp bưng con chim rất ngon rất quý ấy ra để ngay đĩa bàn. Mấy người khách đều lom lom mắt ngó, thì con chim ấy bất quá hình bằng con quóc, hoặc con bò-câu vậy thôi, mùi thơm hay ngạt mùi, ai thấy cũng phải thêm. Lục-ông vừa giờ đưa lên miệng mới chưa dứt thì đã thấy hai mươi hai chiếc đĩa như hai mươi hai mũi chĩa, đưa nhau mà xom vào đĩa thít chim; trong nháy mắt mà thít đã hết còn xương; ngó thoán qua mà xương cũng sạch trơn còn nước; chừng dòm lại thì nước cũng ráo chỉ còn có cái đĩa trở trở. Duy có một mình Lục-ông còn đương nhai một khúc xương, ấy là tại ông có tinh đầu răng, nên mới ăn xương cho hết bệnh.

Khi thít chim hết rồi thì ai nấy cũng vừa say ngà ngà, Trương-Ất-Tử bèn thò tay

— Úa! chào anh, vậy chớ anh dắt cháu đi đâu vậy? Húy mèn ói! Mà sao cái bụng nó bị h rình vậy anh?

Ồi! rầu quá anh ơi! Phải bụng bình rình mà nói gì, con mắt nó trờm lơ, da bụng kéo gân xanh, dịch thì xệp con, đung đung như còi tai béo mới là hại cho chớ! Không biết nó đau cái gì lạ quá!

Y! Thiệt anh lớ thì thôi! Nó bị Cam-tích đó chớ gì. Nè! Thằng con tôi đây hồi đó cũng vậy đa, mà nhờ thuốc Cam-tích của Nhị thiên-Dương nó uống có một hộp mạnh vo. Để hông! Bây giờ đây ước ước 3 con cọt vật rồ cũng không nổi nữa đa anh à!!!

TUY KIÊU GIẢI NGHĨA

(Tiếp theo)

vào túi lấy ra hai mươi mấy tấm minh-tín-phiến (carte postale) mà nói rằng: « Những minh-tín-phiến này của-tôi mua tại bên thành Đông-kinh (Nhật bản) mà đem về, thiệt là khéo và tốt lắm những cách bôi giầy và máy ép sát sao mịn-màng lắm, nếu nước thấm vào thì nó phồng lên; cho nên những điều thú hoa thảo mà vẽ vào đó thì thầy nó nổi vồng lên như thêu nổi vậy; ấy là một thứ minh-tín-phiến nhất hạng tại thành Đông-kinh đó. Nay tôi nhưn thấy Lục-huỳnh có lòng tốt, dùng những kỹ-trân dị phẩm mà đãi khách, nên tôi phải đem ra mà giúp thêm sự khoái con mắt cho anh em. » Ai nấy đều đưa chuyện tay nhau mà coi, Lục-ông cũng vui cười, lấy làm khoái chí.

Lúc ấy trong đám khách lại có một người tên là Âu-chấn-Anh, tánh hay khôi hài, mỗi khi dự tiệc thường hay nói chơi pha lửng. Nhưn dịp ăn thịt con chim gõ-kiên vừa rồi, bèn nói với Lục-ông rằng: « Tôi nghe người ta nói loài chim gõ-kiên nó hay ăn những sâu và kiến ở trong cây, mỗi khi nó biết cây nào có sâu có kiến mà nó gõ không ra, thì nó nhảy xuống đất lấy cánh quẹt cát mà về bùa rồi thì tự nhiên sâu kiến phải bỏ ra cho nó ăn; nếu người nào mà học được cách về bùa của nó đó, lấy huyết nó mà vẽ bùa ấy nơi trên xiềng lời-tối hay là ống khóa, thì tự nhiên mở ra như không; chẳng hay Lục-huỳnh làm thịt nó mà có để dành huyết hay không? » Lục-ông cười rằng: « Có lý nào mà linh như vậy! Ấy chẳng qua là thói đời họ hay bày đặt chuyện mà gạt gẫm người ta; nếu quả thiệt như vậy thì tôi chỉ e họ dùng với ống khoá tâm thu-ông mà thôi, chớ những chìa khoá của bên Âu-châu họ mới chế ra theo đời văn-minh này thì làm gì cho nổi. » Bèn lấy cái chìa khoá bằng đồng ở trong túi, đem ra đưa cho ai nấy coi mà nói rằng: « Đây này, cái chìa khoá trong bảo-hiêm của tôi đây, khéo và chắc như vậy thì huyết chim gõ-kiên lại làm gì cho nổi được sao? »

(Sau sẽ tiếp theo)

NGUYỄN-CHÍNH-SẮT
điền năm

Mấy phen cười nói tinh say,
Tóc tơ chẳng động mây may sự
tinh

Nghĩ đã bụng kín miệng bình,
Nào ai có khẩu mà mình lại xưng.

Những là e ấp (1) dùng dằng,
Rút giầy sợ nửa động rừng lại
thời.

Có khi vui chuyện nói cười,
Tiểu-thơ lại nói những lời đầu
đầu.

Rằng: trong ngọc, đá, vàng, thau,
Mười phần ta đã tin nhau cả
mười.

Khen cho những miệng động giải,
Bướm ong lại đặt những lời nọ
kia.

Thiếp đã vụng chàng hay suy,
Đã như bụng nghĩ, lại bia miệng
cười.

Thầy lời thừng thính như chơi,
Thuận lời chàng cũng nói xuôi
đờ đờ.

Những là cười phẩn cợt son,
Đèn khuya chong bóng trắng tròn
sánh vai.

Thú quê thuận (2), bức (3), bèn
mùi,
Giềng vàng (4) đã rụng một vài
lá ngô.

Chạnh niêm nhớ cảnh giang-hồ,
Một màu quan tái' bốn mùa gió
trắng.

Tình riêng chưa dám hé răng,
Tiểu-thơ trước đã liệu chừng như
qua.

Nhưng mà mấy phen say cười nói
tinh,
Cho nên tóc-tơ chẳng động tới mây
sự-tinh.

Sanh mới nghĩ rằng công việc mình đã
kín như bụng,
Thôi! Nào ai có khẩu mình, mà mình
lại xưng ra.

Nhưng là sợ sệt lại dùng dằng,
E có rút giầy sợ nửa động rừng lại
thời đi.

Có một khi kia, Hoạn-thơ cùng Thúc-
Sanh vui chuyện nói cười,
Hoạn-thơ lại dở ra những lời đầu đầu
mà nói với Thúc-Sanh.

Rằng: « Vợ chồng ta ngọc, đá, vàng, hay
là thau; »

Trong mười phần, thì ta đã tin nhau
cả mười rồi.

Khen cho những miệng thể nói dòng
giải,

Nay nó đặt đều, nói chàng ong bướm
nọ kia nữa.

Nói thiệt! Nếu như thiếp mà vụng
chàng hay suy nghĩ,

Thì đã như bụng nghĩ, mà lại bia
miệng cười nữa. »

Sanh thấy Hoạn-thơ lời nói thừng thính
như chơi,

Nên thuận theo lời chàng cũng nói
xuôi theo cho đờ đờ.

Những là cợt son cười phẩn với nhau,
Chong bóng đèn khuya trắng tròn
sánh vai cùng nhau,

Lần lần qua thu, vừa bèn mùi thuận,
hức.

Ngó ra cảnh, giềng vàng đã rụng một
vài lá ngô-dồng rồi.

Sanh chạnh niêm nhớ đến cảnh giang-hồ,
Quan tái một màu nhớ đến ngày bốn
mùa gió trắng.

Tâm tình riêng mình chưa dám hé
răng,

Nhưng Tiểu-thơ đã biết trước, nên
mới liệu chừng mà nói ra.

NGHĨA XUÔI

Sanh cùng Hoạn-thơ mấy phen (tinh say cười nói, nhưng tóc tơ chẳng động mây may sự tinh. Sanh nghĩ rằng: chuyện mình đã bích kín như miệng bình, nào ai có khẩu đến mình, mà mình phải dảng ra. Nghĩ như vậy nên e ấp dùng dằng, e rút giầy sợ nửa động rừng nên thôi đi. Có nhiều khi Sanh cùng Thơ vui cười chuyện vãn, Tiểu-thơ lại dở những lời đầu đầu mà nói. Rằng: « Vợ chồng ta ngọc, đá, vàng hay là thau, trong mười phần thì đời ta đã tin nhau cả mười rồi. Ấy vậy mà ghê cho những miệng động giải! Bướm ong nó lại đặt mà nói cho chàng nọ kia đó, nếu như thiếp vụng về khôn hay suy nghĩ, thì đã như bụng nghĩ, lại không khỏi bia miệng người cười chê rồi đó. » Sanh thấy lời Hoạn-thơ nói thừng thính như chơi, nên chàng cũng thuận lời nói xuôi theo cho đờ đờ. Tình chông vợ cười son cợt phẩn, với đèn khuya chong bóng trắng tròn sánh vai cùng nhau mãi. Lần lần qua thu bèn mùi thuận hức, ngó ra giềng vàng ngô đồng

TIỂU TÍCH

- (1) E ấp là: sợ sệt.
- (2) Thuận: rau thuận.
- (3) Hức là: cá vượt, qua mùa thu, ăn canh rau Thuận và gỏi cá Vượt ngon lắm.
- Câu này tả cảnh mùa thu.
- Chữ Thuận 蓴 nhiều người đọc lầm chữ chuyển 蓴.

Có tích người Lý-Ứng đương làm quan lớn, qua thu nhớ ăn canh rau Thuận và gỏi cá Vượt bỏ làm quan mà về. Có câu ông Lý-Ứng như sau đây: Nhân tưởng Lý-Ứng đương nhứt sự, qui giá vị tác vị Thuần, Lu Nghĩa là: nhân tưởng đến việc người Lý-Ứng, lúá bỏ làm quan mà

về nhà đó, vị tác là vị canh rau Thuận và gỏi cá vượt đầu? (có việc chi khác đó.)

(4) Giềng vàng là: qua mùa thu ngô-dồng rụng lá. Có câu thi: Kim tinh ngô-dồng từ cô chi. Qua thu cây ngô-dồng ở chỗ giềng vàng rụng lá.

(Sau sẽ tiếp theo)

TRƯƠNG-MINH-BIỆN

Đại-việt Tạp-chí

Mỗi tháng xuất bản một kỳ

Giá trọn năm..... 5 \$ 00
Giá sáu tháng..... 3 00
Bán lẻ mỗi tập..... 0 50
Báo-quán tại Longxuyên

Rượu Sâm-banh hiệu
MARQUIS DE BERGEY
là rượu nhứt hảo hạng

THỨ GIANG-HỒ

(Tích Giu-ly-Hue lưu lạc)
(VOYAGE DE GULLIVER)

(tiếp theo)

Bởi thế mỗi lần nghe nhạc tôi phải dạy khiến cái thừng tôi để nói cho xa giảng nhạc, rồi đóng bích cửa sổ cửa hông, xủ măng từ phía. Làm như vậy mới nghe hết lớn, mới định được các khoản cao thâm.

Lúc thiếu-niên tôi vẫn có học đòi chút đỉnh cầm kỳ. Nay tiểu-thơ sản điệp, bèn phó bày trong phòng tôi một ít thứ đàn, mỗi tuần có nhạc-sư đến dạy vài lần. Được ít lâu, ngày nọ sáng có cây đàn piano tôi muốn trở tài dạo chơi ít điệu nước Anh cho đức vua và Hoàng-hậu nghe

chơi. Nhưng mà lấy làm khó dễ, vì tay tôi thì cứng, còn mặt đàn thì dài, cho đến đời tôi mới có cách ra mà không tới nữa; lại mỗi khi ngón tay phải có tay nắm lại rồi giang cánh động vào mới có thính-âm chút đỉnh.

Chúng tôi mới nghĩ ra một thể, tôi dạy đờ hai cái cù-nèo thiệt to, mỗi đầu bọc một miếng da chuột động gỗ cho êm, không mòn mấy đầu. Rồi tôi nhắc một cái ghế thông dài để dang ra, leo lên đứng trên ghế, chạy tới chạy lui, gõ đầu liền liền, y như ngồi đánh bằng tay. Dường ấy tôi cũng ráng được hết trọn bài nhạc binh nước Anh, đức vua lấy làm toại chí. Song phải thú thiệt rằng tự thuở đến giờ tôi không có làm đến việc nào mà nhọc nhằn như thế.

Đức vua có tánh thông minh, nên thấy tôi thì tra lẫm, bãng sai quân lính đến khiến hộp tôi vào đền, để trên long-án mà

dâm đạo. Đó rồi đức vua lại dạy tôi nhắc ghê ra cửa hộp, ngồi ngay mặt vua, bài đáng chuyện vãng.

Ngày nọ, thừa tiện tôi mới phân trần cho đức vua nghe rằng xưa nay đức vua có lòng kính đê Âu-châu tôi, song nghĩ lại luận lý như thể thì chưa đúng bực thượng lưu. Nghĩ vì lý luận chàng tùy nhưn-phẩm, chẳng tùy hình-dạng loài người; thử coi những người tướng lớn là đủ có trí huệ thông minh tới cả chẳng? Chưa á! Lại còn nhỏ mà như con kiến con ong thì có nhường ai về phần màng cáng, trí mưu; cho nên người đời phải cho đê dặt, chớ nên khinh đê kẻ nhỏ nhít mà lẫm.

Đức vua bèn dạy tôi làm thể nào cho người giao-lan với Anh-quốc, ngõ hầu gặp đều hay, việc xảo mà học thêm. Khán-quan ôi! tiếc thay lúc này tôi không

ĐẦU ESSENCE HAY LẨM

Dầu Essence de Menthe của ông Lương-Y Vi-tê-sanh chế ra, khừ độc hay lẩm. Bất kỳ nam phụ lão ấu, có đờm, có phong, hoặccảm mạo phong sương, nóng lạnh, sởi mũi, nhứt đầu, đau bụng, hoặcc bị kinh phong, thầy đều dùng được, trong uống ngoài thoa rất nên thần hiệu.

Tại tiệm Nhi-Thiên-Dương Cholon có bán.

GIÁ: { Mỗi ve..... 0\$25
Mười ve..... 2 40

Nước màu nhuộm TÓC VÀ RÊU

Một cách mau lẹ hiệu D. RICHARDS

Nước màu này tốt nhứt, chầm một chút thì thầy tóc rầu đổi ra màu Đỏ dợt. — Đỏ sậm. — Hay là đen huyền

Theo ý mình muốn. Mà màu nhuộm cũng như là tự nhiên. Hễ dùng thì thầy hiệu nghiệm, đã đều tốt mà chẳng hề phai lợt. Dùng nước màu này rất tiện, không mọc tóc, mà làm cho tóc mềm, mượt và không rụng được.

Gởi cho hàng một cái mẩu da 4 quan tiền tây thì hàng sẽ gởi nước màu cho.

HÀNG A SEGUIN Rue de Moulis

Môn bài số 153 tại BORDEAUX có trữ bán

đặng chót lưỡi của Tuy-Hà (1) cặp môi của Yến-Tử (2) mà chuốt ngọt đổi-dào lấy cái danh dự của Anh-quốc chúng tôi! Tôi mới khởi sự tỏ cho Đức-vua hay rằng nước tôi là 2 cái cù-lao, phần làm 3 đến, 1 vị Đế-vương minh trị. Tôi kể luôn các thuộc-địa trong hoàng-cấu, luôn miệng tôi khoe khoan diên địa phi-nhiều, thì tiết ôn hoà nhơn dân lạc nghiệp. Tôi lại càng khen trọng các vị vương-tôn công-tử, nên cho là tốt bực trong đời, nhứt là về việc dạy dỗ tập tành, văn, lễ, cang thường đủ bực, xứng trang rường cột nước nhà, ngẫu ngựa bờ cõi đáng mặt anh hào, làm thêm rạng vẻ quê-hương, ánh chiếu non-sông ngàn thuở. Đó rồi tôi tiếp diên luôn cách chánh trị vững vàng, việc cơ quan chánh-sách

cùng là các phe tôn-giáo, nào là kinh-tế, lý-tài dành rành nhứt nhứt. Nói xong các cuộc cũng hết 5, 6 buổi triều. Mỗi lần giảng luận Đức-vua đều chăm chỉ ngồi nghe, lần hồi biên chép các chỗ hay để ghi vào sử. Qua ngày thứ bảy, tôi nói xong các việc, Đức-vua bên dờ các khoản bõm nay, đọc lại, tới khúc nào đáng khen, thì khen, khúc nào đáng chê cũng chê ngay trước mặt. Chở nào Đức-vua hiểu chưa dặng rành thì Đức-vua lại hỏi thêm cho rõ. Ngài hỏi tôi cách thế người Anh cũ-chỉ trong việc giáo-hoá bực vương-tôn. Rồi Ngài lại hỏi qua việc đặt quan cử chức trong kinh, ngoài tỉnh. Ngài hỏi tôi vì sao thường thấy kẻ giàu lại dặng làm quan, người giỏi lại chịu phần mai-một; vì sao muốn làm quan có người phải tốn tiền muốn bực chực, thậm chí đến chực làng chực xã còn phải tranh giành? một

là quyết tốn trước mà lợi sau, vãi ra rồi thu lại? Hoặc là có kẻ vì nước vì dân, không kể hại tư mà gánh vát??? Châu ói! vấn-nạn độc thế này, đáp sao cho khỏi nghẹn. Song tôi cứ nói thiệt tình đời, nghĩ khán-quan cũng chán rờ, không cần lập lại. Qua đến việc từ-tụng, tôi càng rành rứa, vì xưa kia tôi bị táng-gia bại-sàng cũng vì tụng lệ mà phải chữ « lãnh ngao có » : ấy là cơn tôi đất kiện còn may đến thế, tưởng rừ thua thì phải thế nào!

(Sau sẽ tiếp theo)

N. C. M. Đ.

(1) Tuy-Hà là tôi của Hôn-cao-Tổ, nghề du thuyết rất tài. (2) Yến-Tử là Yên-bình-Trọng, ở đời chiến-quốc, tôi nước Tế, làm sứ rất có danh.

Trại thợ mộc hiệu Lược-Long tự Nguyễn-long-Thao ở tại chợ Lái-thiêu

Trại thợ mộc tôi sáng tạo đã hơn 5 năm ở phía sau phố chợ trường xe hơi Saigon-Thudaumot, có đóng sập dờ bằng sắt dài mặt gỗ liền từ 1-40 cho đến 2-20, bề ngang 0-80 cho đến 1-15; bằng sắt chẻ kiểu tứ linh (long, lân, qui, phụng), bằng lâu cửa cường 7, 8 trụ cho đến 12 trụ, và bằng sắt mặt đá; bằng tròn một cột xây, chững chạm tam lân từ 1-55, có thứ 5 trụ 4 góc chạm giấy lá tây, bằng rượu (table d'apéritifs), bằng khách (table de salon), bằng viết (bureau) bằng rừ mặt (table de toilette) bằng nguyệt, từ áo trơn, từ áo kiêu, từ thờ thần, biểu liên, thanh thờ kiêu và sơn thầy, chữ óc, chữ vàng, ghế ngồi một tròn, mặt trái đào, mặt dầu, và có đủ thứ đồ tiện, những là chững đèn, đài, hộp, khay, kỷ vàng một, vàng hai, vàng ba, vàng tư, hết thầy đều làm bằng cây danh mộc, chế theo kiểu kim thời trên bôn, chắc chắn và bán giá rẻ. Còn phía trước phố chợ có dọn thêm một cái tiệm ngành có bán đủ thứ rượu và đồ danh mộc thứ cần thờ trên đều có đủ. Kính xin chư-tôn qui-khách thừa diệp nhân ưu xin ghé tại tiệm tôi muốn mua đồ làm sập, hoặc là đặt món chi chưng dọn trong nhà thì tôi sẵn lòng mau làm cho vừa ý quý ông.

NGUYỄN-LONG-THAO, Chủ trại làm gỗ.

LỜI RAO

BỘN NHẠC LANGSA SAIGON

Ông SERSOT, là thầy dờn có danh tiếng lập một bộn nhạc Langsa 25 người, đủ các thứ kèn; cho những người Annam học hơn sáu năm nay, đã tập rành rờ đủ các thứ bản theo cách thức người Langsa; (Marches, Pas Redoubles, Polkas, Maourkas, Valses, Ouvertures, Fantaisies, Airs Nationaux và Marches funébres) cũng như các bộn bên phương tây.

Đã hơn ba năm nay, bộn này có dự nhiều đám tiệc, lễ khánh-tân, rước các quan Langsa cũng chơi nhiều chỗ dờ hội người Langsa, Annam; tại Bôn-kèn đường Kinh-lập, các nhà hát Tây Saigon, và Lục-thú đều nghe danh, lại các nhựt-báo Langsa cũng đều lên khen.

Vậy trong Lục-châu, quý ông quý bà, như có diệp chi, hoặc nghinh hôn, tang chế, ăn lễ tân quan, nên viết thư cho ông SERSOT, mà thương nghị; giá cả dành rành, tùy theo xa gần, ông sẽ tính giá nhẹ; trước là dờn giúp cuộc vui theo kiem thời, và làm cho đẹp lòng quý ông quý bà chẳng nề tốn của mà xem thầy con nhà Annam càng ngày càng tập bộ.

Monsieur SERSOT, Chef de l'Harmonie Indigène, No 58, Rue Richaud SAIGON

Thập đèn đá

Tỉnh Cần-thơ muốn bán lại giá rẻ dù món đồ dùng trong sự thập đèn đá có đủ sức thập dặng nhiều nhà và một Châu-thành nhỏ.

Các món ấy kê ra sau đây:

- 5 Cái máy lớn (grands générateurs).
1 Cái máy nhỏ (petit générateur).
34 Cái đèn lớn (grandes lyres).
100 Cái đèn nhỏ (petites lyres).
56 Cái đèn gắn trong vách (appliques).
10 Cái đèn treo nhiều ngọn (lustres).
7.000 kilogrammes giấy chi.
7 Cái đèn thường.
50 Cây đèn cầm đờng.
24 Tiêm đèn.

Ai muốn hỏi đều chi xin viết thư cho quan chánh Tham-biện chủ-tỉnh Cantho.

Xe hơi bán rẻ

Tôi có bán hai cái xe hơi một cái lớn, một cái nhỏ. — Cái xe hơi lớn hiệu BERLIET 4 cyl. 12 H.P. 5 chỗ ngồi — Không nứt không bể. Moteur Magnéto Bosch tốt lắm; và mũi cũng còn tốt. Như vị nào muốn mua làm xe đưa dờ hay là đi chơi cũng tiện, ít tốn essence. Trừ ra vỏ ruộc củ mà thôi định giá 1.000\$. 2° Automobile GLADIATOR 1 cyl. 8 H.P. ba chỗ ngồi, máy còn tốt lắm, Magnéto Bosch, còn tốt hết thầy; như vị nào có muốn mua đi làm công việc buôn bán thì tiện lắm, hay là đem xuống làm tàu hơi cang tiện hơn nữa, đèn đủ hết theo của nó giá 350\$. Như vị nào có muốn mua xin đến tại nhà tôi thương nghị cùng tôi.

ĐỖ-NGỌC-SỐ Garage Automobile BACLIEU.

TRIỆU-CƯỜNG

TRỒNG RỪNG VÀ THAY CON MẮT Theo cách Langsa 188, rue des Marins — Cholon.

Nay đời văn-minh; phàm con người thì có ngũ-quan là thờ điện trước mắt, thứ nhất rằng trong miệng mình là cần dùng hơn hết, nếu hư hay là hư coi mới dặng. Uối đời xưa có bà Nữ-Hoa liêng đá và trời; còn ngũ-quan của con người có người không toàn vẹn, như răng cũng vậy có cái cao thấp, ra, vò, mề nên phải chửa mai cho bằng thẳng, thì ăn uống tự nhiên biết ngon, như sông rạch có lở phải bồi bở lại cho nguyên.

Tôi đã đi ngoại quốc học với mấy ông danh tiếng bên Âu-châu về sự trồng răng khéo léo làm thiệt là không ai bị kịp, chẳng phải tôi dám khoe tài với chư quý vị, như cao su và răng của tôi làm thiệt là khéo lắm, chẳng hề thỉnh thoảng hư bể. Còn lầy vằng làm răng hay là bị răng coi sáng đẹp ngộ quá, đời nay có nhiều người dùng. Tôi cũng đứng bảo lãnh trong một năm như có hư tôi sửa lại không ăn tiền. Tôi cũng có làm con mắt bằng chai cho mấy người một con mắt. Chư quý vị như muốn trồng, và, chửa, bịt xin đến tiệm tôi nghị định tôi sẽ tính giá rẻ cho và làm cho thiệt khéo chẳng sai.

Triệu-Cường cần khải.

CÁO BẠCH

Kính trình quý-vị dặng rờ: Chúng tôi mới lập một tiệm tại đường Catinat, môn bài số 87, Saigon để sửa các thứ máy: Như là: đồng-hố, xe máy, máy đánh chữ, máy may, máy hát, tủ sắt, ván, ván..... Có khác các thứ con dờn đồng và mũ thung đủ kiểu, chạm mỹ thuật cẩu kỳ thạch ván. ván.....

Bán sỉ và bán lẻ đồ phụ tùng xe máy, essence, alcool à brûler và carbure, thứ nhứt là các thứ manchons.

Quý-vị ở xa muốn mua hay là sửa món gì xin viết thư cho chúng tôi thì chúng tôi sẽ gởi lại lập tức và tính giá thiệt rẻ (gửi cách lãnh hóa giao ngân, Contre Remboursement) quý-vị muốn mua món gì ở Saigon hay là hỏi thăm việc chi thì chúng tôi cũng sẵn lòng lo giúp. Xin Chư-tôn chiều cớ chúng tôi hết lòng cảm ơn.

Au bonheur des Tonkinois LÊ-TIÊN-CHỨC 87, Rue Catinat— Saigon.

Bijouterie Saigonnaise
TIỆM

Minh-thành-Hoà
BÁN ĐỒ NỮ TRANG
33, Rue Schroeder. — Saigon

Kính lời cho lục-châu chư quý-khách
đặng rỏ: Nay tôi có mở một tiệm bán đồ
nữ-trang theo kiểu kiêu-thời, rất nên xinh
đẹp, ở tại chợ Saigon đường Schroeder
số 23. Khi trước tôi có lập tiệm bán đồ
nữ-trang ở Chợ-lớn, đường Thủy bình
(Rue des Marius) số 184 tục danh là bán
cháo-múi, nên tôi thường biểu ý quý-bà
quý-cô ưa dùng đồ nhẹ nhàn và hue-mỹ.

Từ khi tôi mở 2 căn tiệm ấy đến nay
cùng nhờ ơn quý-bà chiều chuộng cho người
đồng-bang nên việc tôi rất cảm ơn, ngày
nay mà trong lục-châu hiệp hưng, lập
tiệm bán đồ nữ-trang như tôi thì tôi
làm vui mừng cho các ông và cầu xin
cho các ông cho mau thành tựu.

Nay kính

NGUYỄN-VĂN-LẠC dit BẦY-KHỎE.

TIỆM ĐÓNG XE

Sửa xe và bán đủ đồ phụ tùng
đường Luro môn bài 99 và 101.
(Đà-t-hộ) Saigon
TRẦN-VĂN-HIỆP chủ tiệm

Kính cùng Lục-châu quý khách đặng rỏ: Tiệm
tôi có đóng đủ kiểu xe như là: Xe mui, xe hai
bánh, xe kiền, xe kéo và cũng có bán các thứ xe
cũ sửa lại chắc chắn; có bán đèn xe đủ kiểu,
bánh xe cao-su hàng cây giá-ti tiền tây chờ lại,
cao-su đặt để thay trong bánh, kiền đèn tây, đồ
bắt kê xe độc chiếc và xe song mã bằng da tây
may rất khéo và chắc, có bán yên cỡi, chuông
đạp hai tiếng, bình để thắp đèn khí đá theo xe,
son xe. — và sửa xe.

Cúi xin quý khách có dịp đến Đà-t-hộ xin ghé
lại tiệm tôi một khi trước coi công cuộc của tôi
làm, sau có cần dùng món chi da thiếu mua giúp
lần ngời, thì tôi rất cảm ơn hạ cố. Còn chư quý
khách ở xa muốn gởi thơ hỏi thăm món chi cũng
giá cả tôi sẵn lòng hầu đáp.

Còn tôi cũng có gởi bán những là đèn xe, bánh
cao-su giá-ti, đồ bắt kê da tây nơi tiệm Thái-
Đinh trước nhà giày xe lửa Mỹ Saigon, tiệm Lục-
tính-lâu số 84 đường d'Espagne.

TRẦN-VĂN-HIỆP cảm khái

法新牙讓國美
TIỆM TRỒNG RĂNG
THEO KIỂU HUỆ-KY
N° 195, rue des Marins — Cholon.
曾君文
M. Chan-Kuan-Minh
Mme Quan-Dai

Nay chúng ta sanh nhằm đời Văn-minh phải
cải cựu hoán tân; thứ nhất răng trong miệng
mình, nếu hư rụng một 2 cái, chẳng những là
khó coi lắm, mà lại làm cho cợ mình khi ăn
uống. Nếu rụng đâu trồng lại đó, cưa sửa
cho bằng thẳng thì coi mới đặng, và ăn uống tự
nhiên khỏi cợ: lòng mà lại nói nói cười cười
thêm có duyên nữa.

Nguyên tiệm của 2 vợ chồng tôi trồng răng đây,
có thế tự như đời ông con trai thì tôi ra công
làm, còn phận dờn bà con gái thì có vợ tôi làm
chẳng phải xua hổ như nơi khác. Tiệm tôi
trồng răng đây, thật là theo kiểu thức Huệ-kỹ,
như răng trắng răng đen, đủ các thứ màu, và
bịch răng hoặc vàng Tây hoặc vàng Aunam v. v.

Sửa răng không hề làm đau nhức chi hết, mà
cách làm nhất thầy đều chắc chắn hẳn hoi. Vậy
xin chư quý-ông quý-bà khi vào có cần dùng về
việc trồng răng, bịch răng hoặc cưa sửa lại cho
bằng thẳng, thì xin chịu khó dờn gót ngọc đến
tiệm tôi một chuyến mới rỏ là công tôi làm
thiệt đáng tiền. Nay kính.

Thuốc Phát-lạnh-hườn trị bệnh nóng
lạnh rất nên thần hiệu; tại tiệm Nhị-
thiên-đường ở Cholon có bán.

東 DAI - DONG 大

49-51, Rue Duperré, 49-51
SAIGON

Chụp hình đủ kiểu, tốt lắm!

Trồng-răng và bịch răng

GIÁ RẺ LẮM!!

VỪA LỚN TRỪ ĐỒ VẬT THỰC
NHỮNG NGƯỜI KẾ NGHIỆP HÀNG MOTTET VÀ CÔNG-TY
H BLANC và HAUFFE
Đường Catinal, SAIGON

Rượu nho đỏ và trắng (thắng và ra ve)

MAU DE TABLE NATURELLE

Perrier

WITH WHISKY, BRANDY, WINES, LEMON

Nước PERRIER

Như Soda, mua nguyên thùng
và ve, ve lớn, ve phân nửa và
ve góc tư.

Sữa hiệu CON GẤU

Sữa tươi tốt như mới nặn ra

SỮA ĐẶC NGỌT CONDENSÉ

Sữa đặc không đường condensé

Vàng sữa béo lên

Sữa bò hiệu CON GẤU tại hành Suisse làm ra

Giấy hút thuốc hiệu CHAUVÉ-SOURIS

Máy viết chữ hiệu UNDERVOD, viết rõ ràng lắm.

THƠ
Thiện ác hữu báo

Thơ này đặt theo diệu lục-bác, vẫn cần
xúi miệng dễ đọc dễ ngâm, sự tích
cũng hay, báo ứng rất nghiệm mẫu; đáng
đề mà làm gương cho hậu thế. Liệu-vị
cũng nên mua để cho em trẻ nó ngâm nga
mà chơi, trường cũng là hữu ích.

Giá mỗi cuốn là.....0\$10

Tại nhà in l'Union của Ông Nguyễn-văn-
Đỗ, số 157, đường Catinal có bán.

Đồ thiết tốt

Có một mình hàng DENIS
FRÈRES với hàng OGLIASTRIC
hàng-hóa bán ra thiệt thứ nào
cũng ngon cũng tốt, không ai bì
kiếp! Các ông, các bà hãy mua
về dùng thử mà coi thì biết.

MỘNG-TIÊN TRÀ

Là thuốc bổ á-phiện
CỦA
NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG
38, Rue Canton. — Cholon

Nay chúng ta sanh nhằm thời buổi tru
thắng liệt bại này, nếu muốn cho tinh-
thần cường kiện cho đủ sức mà gánh vác
nỗi việc đời, như là thuốc á-phiện phải
trừ cho tuyệt nọc, thì mới khỏi mang lấy
tiếng vô dụng với dân-đoàn xã-hội.

Song thuốc á-phiện, bán ở các nơi, hoặc
huyền, hoặc tán, hoặc thuốc thang, biết hàng hà
sa số nào mà kể, chẳng qua là thuốc dùng tạm,
trong giây phút mà thôi, chứ không thể nào mà
trừ căn được. Với không dám tiêc-công, hết
lòng nghiệm cứu, may được phương thuốc này
dùng nước giữa trời và trà Hâu-san, bảo chế
tinh thuốc, gọi là MỘNG-TIÊN-TRÀ đã thí
nghiệm nhiều người, rất thần hiệu, lại Trung-
Quốc Nam-Đương, cứu được ngàn ức vạn con
người, khắp trong các trấn tỉnh Quảng-dông,
thầy truyền danh môn thuốc này, chẳng khác
như thuốc tiên kia vậy. Vì đã uống nó, thì không
có trở bệnh gì cả lại ăn uống được mau tiêu
hóa nữa. Thí dụ như thường bữa ghiên một chén
thuốc, thì dùng 3 phân trà chế nước sôi uống,
hoặc 1 hộp phân ra làm 10 lần mà uống trước khi
ăn cơm. Dùng luôn ba bữa, thì bệnh ghiên dầm
được một nửa, bảy ngày lại dầm được một
nửa, đến mười lăm bữa thì hết ghiên, mà người
cũng vẫn mạnh như thường. Song đã bỏ thuốc
đặng rồi, thì rất kỵ không nên hút lại nữa. Bàng
hút thì nó làm cho mình phải đau bụng như
đau, sanh nhiều chứng bệnh. Ai thường uống
đặng thuốc này, thì tinh-thần càng gia-bội,
không có bệnh gì còn sanh ra đặng nữa, thiệt
đáng khen là một phương thuốc tiên bổ á-phiện,
hoàn-cầu không có thuốc nào hay hơn nó nữa.
Chư ông có trí muốn bổ á-phiện xin uống thử
coi. Mới biết là lời tôi nói thiệt. Có mua
phải coi kỹ cái nhãn Ông-phật. Thì mới khỏi lầm
thứ giả.

Giá mỗi hộp..... 1\$50

NHỊ THIÊN-ĐƯỜNG

Cần-bạn.